

DARBININKAS

LVI NO. 61

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 28, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Lietuvoj 2,000 tikinčių pasirašytas skundas Maskvai,

N. Y. Times rugsėjo 27 (5 pusl.) paskelbė spec. korespondento Theodore Shabal pranešimą iš Maskvos. Jame sako, kad Lietuvoje Prienų parapijos 2,000 parapiiečių pasirašė laišką sovietinei valdžiai Maskvoje dėl tikėjimo laisvės varžymo, vykdomo vietinės valdžios.

Laiškas datuotas "pereito sekmadienio data", vadinasi, rugsėjo 19. Užsienio korespondentui jis buvo parodytas Maskvoje "Šiandien", vadinasi rugsėjo 26.

Laiške rašoma, kad "Lietu-

kad suimtas Prienų parapijos kunigas Juozas Zdebskis už vaikų ruošimą pirmajai komunijai. Tokiu tikėjimo varžymu kompromituojama konstitucija — sako skundas.

vos kunigai yra varžomi atlikti religines pareigas" ir kad laišką pasirašiusių parapijos kunigų Juozas Zdebskis yra suimtas "už vaikų mokymą katekizmo" ruošiant juos pirmajai komunijai.

Kun. Juozas Zdebskis pagal laišką suimtas š.m. rugpjūčio 26 dieną.

Pasirašiusieji laišką sako:

"Tai kompromituoja mūsų akys sovietinį įstatymą ir konstituciją. Dėl to mes prašome sovietinės valstybės vadovybę duoti mums tikrą tikėjimo išpažinimo laisvę; duoti laisvę kunigams atlikti jų pareigas be baimės ar trukdymo; duoti įsakymą paleisti mūsų kunigą Juozą Zdebskį".

Korespondentas vertina: "Lie-

tuvių laiškai atrodo kaip dalis augančios religinių bendruomenių pastangos paveikti Sovietų vyriausybę ir valdančiąją komunistų partiją vykdyti tikėjimo laisvės garantijas, įrašytas į sovietinę konstituciją.

"Religija — tiesa toliau korespondentas — daugelio nuomone, Sovietų Sąjungoje yra anomalijos padėtyje. Dabartinėje konstitucijoje, paskelbtoje 1938, garantuojama "laisvė atlikti religinį kultą"; taip pat garantuojama antireliginės propagandos teisė, kurią plačiai vartoja oficialioje kampanijoje už ateizmą.

"Sovietinė valdžia, siekdama išnaikinti religinius įsitikinimus, stengiasi... kiek galėdama išlaikyti vaikus nepasiekiamus bažnyčiai.

"Sovietinis kriminalinis kodeksas laiko nusikaltimu "kliudyti religinio kulto atlikimą, kiek jis nepažeidžia viešosios tvarkos ar nelaužo piliečių teisių"; bet taip pat draudžia "atlikti apgaulingus veiksmus siekiant palaikyti religinius prietarus".

"Specialistai religinės padėties Sovietų Sąjungoje klausimu pastebi, kad paskelbti įstatymai nedaro aiškaus skirtumo tarp "religinio akto atlikimo" ir "apgaulingų veiksmų".

(Tuo sugretinimu korespondentas demaskavo apgaulingą garantijas, kuriomis nori pridengti tikrą tikėjimo, kunigų ir tikinčiųjų persekiojimą).

MIRĖ DR. PETRAS DAUŽVARDIS, Lietuvos gen. konsulas Chicagoj

Dr. Petras Daužvardis

Rugsėjo 26, sekmadienį, 11:30 v.v. Chicagoj mirė dr. Petras Povilas Daužvardis, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoj. Velionis paskutiniu laikui sunkiai sirgo ir gulėjo ligoninėje.

Pašarvotas Evans laidojimo namuose. Trečiądienį, rugsėjo 29, pervežamas Marquette Park liet. bažnyčia. Laidojamas rugsėjo 30, ketvirtą dieną. Konsulato reikalus laikinai tvarkys velionies žmona — Juzė Daužvardienė.

Velionis buvo gimęs 1895 lapkričio 16 Latvijoje, Alūstos apskrityje. Bebrinės valsčiuje. Pakamėnčio vienišas. Su tėvais į JAV atvyko 1914. Studijavo Valparaiso universitete 1918-1922, studijas tęsė Georgetown universitete Washingtono 1922-24 ir ten gavo teisių bakalaurą laipsnį. 1940-1943 studijavo John Marshall Law School Chicagoje. Ją baigę patentų teisės magistro laipsniu ir jurisdikcijos daktaro laipsniu.

Anksti jis įsijungė į diplomatinę tarnybą. Jau nuo 1925 tarnavo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje kaip valdininkas teisių skyriuje. Tais pačiais metais gruodžio mėn. paskiriamas vicekonsulu New Yorke. Tose pareigose išbuvo 12 metų. 1937 buvo perkeltas konsulo pareigoms į Chicago.

Gandų pilna savaitė apie Kiniją

(sp) — Pasibaigusi savaitė buvo pilna įvairiausių gandų apie Kinijos viduje vykstančius kazin kokių įvykius.

Pirmiausia Japonijos agentūra paskelbė, kad Kinijos tautinės dienos paradas su raketomis ir drakonais atšauktas, nors pasirošimai vyko jau kelias savaites. Nuo komunistų įsigalėjimo tas paradas vykdavo spalio 1, ir tai buvo džiugavimo diena. Greit Pekinas žinią patvirtino, bet atšaukimui motyvai paneigti: šventė bus, bet kita forma.

Neiltrukus sekė žinia, kad prezidentas Nixonas pereito sekmadienio naktį ar šio pirmadienio rytą iš Aliaskos Anchorage aerodromo skrenda į Pekiną numatytam pasitarimui su Kinijos vadais. Tą žinią paneigė Washingtonas. Prez. Nixonas buvo pereitą pirmadienį Aliaskoje, kur jis buvo nuvykęs pasveikinti Japonijos imperatorių Hirohito, skrendantį Europon vizituoti kelių valstybių.

Trečia žinia skelbė, kad visi Kinijos aerodromai uždaryti,

sulaikytas karinių ir civilių lėktuvų skraidymas, kareiviai atšaukti iš atostogų ir lauko darbų į savo dalinius.

Kaip paprastai, Pekinas į tokius gandus niekad nereaguoja ne paneigimais, ne paaiškinimais. Beliko tik vienas kelias — spėlioti kaip kas išmano: kas ten iš tikrųjų atsitiko?

Tuoju buvo iškelta prielaida, kad mirtinai serga ar net mirė Mao Tse-tungas, todėl visi tie įvykiai esą ne kas kita, kaip atsargumo priemonės vadovybės kovoms už akių užbėgti. Bet žinia apie Mao ligą ar mirtį šį kartą paneigė Kinijos ambasados užsienioose. Nežiūrint to, JAV valstybės departamentą aptarnaujį spaudos reporteriai labai santūriai leido suprasti, kad Kinijos vadovybėje vykstančios kovos dėl prez. Nixono pakvietimo atvykti Kinijon, todėl galimas dalykas, kad kelionė gali būti atšaukta ar atidėta neribotam laikui.

Ikiol tuo reikalu jokios naujos šviesos negauta.

ANTRAS BANDYMAS DOLERIO KRIZEI ĮVEIKTI Washingtonė susirinko Tarpt. Monetarinis Fondas

(sp) — Amerikos vienašališkus sprendimus sukelta tarptautinė monetarinė krizė — kiek nesuvaldiję tuo būdu, kokių norėjo ją bent kiek sušvelninti Amerikos vyriausybė — suradimu naujo santykio su doleriu pakeliant kitų valstybių piniginių vienetų vertę. Ir pereita savaitę centriniai bankai neleidodo doleriui kristi biržose pagal pasiūlytą — paklausų dėsnį. Tuo pačiu nedaug tepabrango ir kitos valiutos, ko taip norėtų Amerika.

Prieš 10 dienų Londone tuo reikalu tarėsi 10 ūkiškai stipriausių valstybių finansų ministrai, kurių JAV finansų sekretorius Connally prašė sutikti padaryti tokias reformas, kad JAV per savo užsienio prekybos transakcijas galėtų greičiau surinkti 13 bil. dol. savo užsienio prekybos deficitui panaikinti. Kokių priemonių jis prašė? Pakelti savo valiutų vertę, palikti tą pačią aukso kainą, panaikinti Amerikos "prekės taikomus importo suvaržymus, pasidalinti išpareigojimus, kurių; dabar viena Amerika apmoka saugodama pasaulio kraštus nuo galimos komunistų bloko agresijos. Kaip savo laikui Amerika suteikė pagalbą karo sunaikintiems draugams, taip dabar šie pastarieji prašomi ateiti su pagalba Amerikai.

Deja, šitas pasiūlymas prašymas tada nebuvo išgirstas, todėl šitas susirinkimas nieku neprišlėdė prie tos problemos tvarkymo. Pasitarimas baigėsi dviem reikalavimais: kad JAV sumažintų savo dolerio vertę ir tuoju panaikintų 10 proc. priedą už iš užsienio įvežamas prekes. Sekretorius Connally atsakė, kad šituo keliu Amerika nenori eiti. Ir taip visi išsiskyrė.

— Švedijos socialdemokratai (valdanti partija) paruošė konstitucijos pakeitimus, kurių svarbiausi yra šie: aštuoniolikos metų sulaukę galės ne tik balsuoti, bet ir būti renkami į parlamentą; karaliaus teisės bei pareigos bus dar apkarpytos, nors ir dabar jau jos visai liešos.

— Vietnamo budistai pirmą kartą po prez. Diem nužudymo pradėjo viešai politikuoti — pradėjo stiprią agitaciją prieš dabartinį prez. Thieu, kuris yra katalikas. Vyksta labai didelis raginimas už jį nebalsuoti, bet gadinti rinkimų kortelės su jo pavarde. Tęks veiksmas P. Vietname legalus. Kas kita, ar jis protingas.

tė ne tik nieko nesutarę, bet net negalėjo sutarti testų pasitarimus per finansų ministerių pavaduotojus, nes negalėjo sutarti kokių reikalų pavesiti tvarkyti. Bet tas susirinkimas tuo buvo geras, kad visi galėjo savo nuomones pasakyti rimtai ir laisvai. Niekas nelaukė, kad tame susirinkime būtų jau galima nutarimus padaryti.

Šią savaitę Washingtonė pradeda posėdžius Tarptautinis Monetarinis Fondas. Prieš tai perėitą savaitę iš pačių didžiausių patrankų apšaudė Amerikos monetarinę politiką ir jos reikalavimus pats Prancūzijos prezidentas Pompidou. Jis tvirtino, kad atsisakymas dolerius keisti ir aukšą ir 10 proc. priedą už importuojamas prekes įvedimas laužo Tarptautinio Monetarinio Fondo ir maitų sutarties nuostatus. Jis pripažino, kad Amerikos padėtis yra rimta, todėl griebtasi ir nepaprastų priemonių, bet jis nenori sutikti, kad kalti visi kiti, tik ne pati Amerika. Amerikos prezidentas pasirodęs esąs miklus, nes pradėjęs ūkinę ekspansiją, namie, pozicijų stiprinimą užsienioose ir sugebėjęs įtikinti amerikiečius, kad visi jiem atsimoka nedėkingumu.

Jis pasigyrė Prancūzijos laimėjimu, kad ji nesutiko su kitais Androsos Rinkos kraštais paleisti savo piniginių vienetą laisvai ieškoti naujo pariteto su doleriu.

Tarptautinis Monetarinis Fondas, kurio nariai yra 118 valstybių, šiame pasitarime bandys monetarinės krizės suvaržymui padėti pagrindus-gaires. Kas bus nutarta, pasimatyti pasitarimus baigus. Bet prieš susirinkimą jo reikalus tvarkantis direktorius Schweitzer patrankė, kad visais reikalais (pastovios monetarinės sistemos grąžinimas) susitvarkytų greičiau ir lengviau, jeigu JAV sutiktų kiek pakelti aukso kainą ir tokiu būdu sumažintų dolerio vertę. Ikiol prez. Nixonas nesutiko formaliai mažinti dolerio vertę, jis ngrėjo to pasiekti kitų valiutų vertės pakėlimu. Atrodo, kad tai yra tik prestižo klausimas, bet jo norima laikyti iki galo.

Schweitzer išspėjo, kad šis TMF pasitarimas tikriausiai "dolerio krizės" negalės sutvarkyti, bet turima vilties, kad Desimties grupei pasiseks sutarti programą — gaires rimtoms deryboms suorganizuoti ir visiems netikrumams pašalinti.

Dr. Medvedevas, už Sovietų vidaus ir užsienio politikos kritika buvo iškeltas ir protinių ligų ligoninė "pasigdyti". Grįžo kaip buvęs — tuoju visą tą Sovietų režimo nedorą praktiką aprašė atsiminimų formoje ir persiuntė į Vakarus. Jie bus atspausdinti Anglijoje ir Amerikoje.

Ragina J.T. gelbėti Ryt. Pakistaną

Caritas Internationalis, pasaulio katalikų labdaros organizacijų centras, atsiuntė J. Tautams išspėjimą, kad R. Pakistaną greit ištiks didžiausias badas, jeigu tuoju nebus nieko daroma daugiau, negu ikiol daryta. Tvirtinama, kad J. Tautos žino padėties kritiškumą bet nieko nedaro katastrofai išvengti. Jos gi nesą galima išvengti kitaip, kaip tik J. Tautoms derinant pagalbą. Prašoma tą reikalą aptarti dabar darbą pradėjusio JT generalinėj asamblėjoje.

Atvežti Sovietų šnipų sąrašai

Į Vakarus perbėgo svarbus Sovietų žvalgybos pareigūnas, kuris dabar yra Anglijoje. Jis atvežė medžiagą apie Sovietų šnipų tinklus ir jų veiklą užsienioose. Tais dokumentais pasiremūsi, Anglija išvarė 90 Sovietų špiūnų agentų, o kitiems 15, kurie yra išvykę atostogų už Anglijos sienų, atšauktos vizos sugrįžti atgal.

Sovietai įteikė protesto notą, neigia špiūnų faktą, ragina anglus sprendimą panaikinti. Jei nepaklausys, žada atsikirsti panašiu mostu.

Žvirblių iš patrankos

Washingtonas. Sen. Jackson rengiasi būti kandidatu prezidento rinkimuose kitais metais. Dabar jau uoliai pradėjo rūpintis būsimų rinkimų verbavimu. Pereitą ketvirtadienį išsėvė iš didžiosios patrankos tokį žvirblį: jis žinąs, kad dar šiais metais Egiptas su specialiai tam reikalui paruoštais daliniais kelsis per Suez kanalą į Sinajaus pusiasalį, gi iš ten puls Izraelį. Ta proga išbarė prez. Nixoną, kad šis vilkines kreditų suteikimą Izraeliui ginklų pirkti. Jis reikalauja garantuoti bent 500 mil. dol. kreditą.

Izraelis tuo pareiškimu oficialiai nesidomėjo, gi arabai atsakė, kad šituo pareiškimu senatorius nesidomi nė Izraelio, nė Egipto reikalais, bet tik Amerikos žydų balsais, kurių jam gali prireikti 1972.

Dviejų Kinijų politika svarstoma Jungt. Tautose

Washingtonas. — Prez. Nixonas šį trečiądienį priims pasitarimus Sovietų užsienio reikalų ministerij Gromyko. Jis jau yra atvykęs ir dalyvavo J. Tautų sesijos atidaryme. Su juo jau tarėsi ir svečiavosi New Yorke pereitą penktadienį valstybės sekretorius Rogers. Pasitarimų tema — Vid. Rytai ir Europos saugumo konferencija. New Yorke būdamas, Rogers matėsi ir su daugelio valstybių delegacijų vadovais, prašydamas paremti Amerikos politiką dėl abiejų Kinijų palikimo J. Tautose. Tas klausimas jau įrašytas darbotvarkėn, bet nepritarė Amerikos ambasadoriaus Bush pasiūlymui, kad Amerikos ir Albanijos rezoliucijos, siekiančios diametraliai priešingų tikslų, būtų diskutuojamos ir balsuojamos tuo pat metu. Bet tai nėra esminis klausimas, tik procedūrinis, todėl visam reikalui negali pakenkti, jei bus pakankamai valstybių, iš esmės remiančių Amerikos abiejų Kinijų sutalpinimą J. Tautose.

— Anglijos karalienė vizituos Tailandą, Singapūrą, Malajiją, Brunėi ir Maldivų respubliką kitų metų pradžioje. Išskyrus Tailandą, visos kitos valstybės yra buvusios britų imperijos valdos.

Skundas atsiduria valstybės departamente

Ketvirtame rašiny autorius pasakojo apie savo laišką JAV prezidentui dėl konfiskuotos knygos apie astronautus. Toliau:

NASA DIREKTORIUI

Cenzūros reikalą dar vis nesinorėjo baigti. Jos demaskavimą norėjau vartoti toliau. Laiškas prezidentui buvo išskėles ke lias problemas su Sovietais. Viena iš jų buvo galimas su Sovietais bendradarbiavimas erdvėje tyrinėjimuose. Kai prezidentas jį tai neatsakė, nutariau dar parašyti NASA direktoriui ir pats jį įspėti dėl galimos rusų klastos ir išnaudojimo. Šis mano 16 parašiau jam trumpą laišką, paaiškindamas tik reikalą, kuriuo rašau, ir pridėjau prezidentui Nixonui parašyto laiško nuorašą, paaiškindamas, kad plačiau reikalą paaiškins iš to nuorašo. Pridėjau ir jam knygą "We Came in Peace". Man atrodė, kad erdvių administracijos žmonėms ir astronautams šis reikalas gali būti įdomesnis negu kam kitam.

IS NASA VALSTYBES DEPARTAMENTĄ

Už direktorių atsakė Richard Friedman, viešosios informacijos tarptautiniam reikalui valdininkas. Jis rašė, kad dr. Low pavedęs jam atsakyti į mano kovo 16 d. laišką, su kuriuo jis gavęs laiško prez. Nixonui nuorašą ir vieną egz. knygos "We Came in Peace". Toliau jis taip rašo ir baigia savo laišką:

"Kadangi atsakomybė už svarbių kultūrinių mainų tarp JAV ir Sov. Sąjungos yra Užsienio Reikalų Departamentui, persiunčiam tamsos laiško p. Charles G. Stefan, kurie yra Užsienio Reikalų Departamento Sovietų ir Rytų Europos kultūrinių mainų skyriaus direktorius, prašydamas, kad jis atsakyti tiesiog tamsai". Pas Richard Friedman.

Šia procedūra aš buvau labai patenkintas. Man tuo tarpu buvo visai neateję ir galvą rašyti valst. departamentui. Aš tik norėjau priminti NASA žmonėms, kad būtų atsargūs su rusais, ir parodyti, kad žinoti Sovietų piliečiams apie mūsų astronautų laimėjimus ir JAV pranašumą erdvėje ten yra laikoma dideliu kriminalu, nes kitaip ta knyga nebūtų buvusi konfiskuota. Pagalvojau, kad, kai ne aš, o NASA persiunčia mano laiškus valstybės departamentui, dalykas pasidaro kiek svaresnis. Taip ir buvo.

DEPARTAMENTAS ATSAKO

Balandžio pabaigoj, t.y., maždaug po keturių savaičių gavau atsakymą iš valstybės departamentu. Rašė jau minėtas kultūrinių ryšių direktorius Charles G. Stefan. Trumpoje įžangoje jis pamini, kokiais keliais jis

gavo mano laišką, laiško prezidentui nuorašą ir knygą "We Came in Peace" ir toliau taip rašo:

"Užsienio Reikalų Departamento Sovietų ir Rytų Europos kultūrinių mainų skyrius turi toki pat rūpestį dėl kultūrinių mainų su Sovietų Sąjunga, kaip ir tamsta, keldamas šį reikalą savo laiške, rašytame presiden-

ANTANAS MASIONIS, PATERSON, N.J.

tui Nixonui. Iš tikrųjų, viena šio skyriaus pareigų yra ne tik derėtis ir surašyti su Sov. Sąjunga tam reikalui dvimetinę sutartį, bet ir prižiūrėti jos tame laikotarpy vykdymą. Galiau tamstą užtikrinti, kad mes stengiamės prižiūrėti, kad mi-

nėtuose mainuose būtų išlaikytas balansas ir kad techniška informacija ir mokslinė patirtis plauktų tarp abiejų kraštų lygiais kiekiais."

"Vertindami šiuo atžvilgiu įvairius mainus su Sov. Sąjunga, mes labai daug remiamės kitų JAV veiksmų patyrimu ir nurodymais. Šiuose mainuose ir sutartyse ypatingas dėmesys

yra kreipiamas į mokslinę sritį. Kai dėl tolimųjų erdvių tyrinėjimų ir pasikeitimo tos srities informacija, mes čia, aišku, pasikliauname NASA. Todėl ir tamstos keliama problema, liečianti pasikeitimą įvairiais erdvės atstais laimėjimais su Sovietų Sąjunga yra grynai NASA atsakomybė."

"Tamstos informacijai dėl kultūrinių mainų įdėdau dabar veikiančias sutartis su Sov. Sąjunga ir naujausią metinį pranešimą apie tuos mainus tarp JAV ir Sov. Sąjungos ir Rytų Europos. Gražinu su šiuo laišku ir tamstos knygą "We Came in Peace", kuri buvo mum tamstos prisiūsta su laiško prezidentui nuorašu."

"Mes labai vertiname tamstos domėjimąsi kultūrinių mainų programa ir būsime visuo met labai patenkinti, jei ir ateityje galėsime išgirsti šiuo reikalui tamstos nuomonę". Pasirašė Charles G. Stefan.

Kas tose sutartyse?
(Bus daugiau)

Vilniaus universiteto observatorija

"VAKAR IR ŠIANDIEN"

Kaip pasikeitė pasisakymai dėl Vietnamo karo "šiandien" nuo "vakar"!

"Vakar" — o, tiksliai tariant, tai buvo 1963 rugsėjo 13 — prezidentas Kennedy kalbėjo: "We have a very simple policy in Vietnam. We want the war to be won, the Communists to be contained, and the Americans to go home. That is our policy". Taigi — karas turi būti laimėtas, komunistai sulaukyti ir amerikiečiai turi grįžti namo.

"Šiandien" šėsi to prezidento draugai demokratai, kandidatai ir prezidentas, tarp jų ir brolis Ed. Kennedy, pasmerkė aną karo laimėjimo ir komunistų sulaukymo politiką, ją priškindami Nixonui ir nutylėdami, kad prezidentas Kennedy buvo pirmasis, kuris pasiuntė didesnius kariuomenės dalinius į Vietnamą — apie 25,000.

"Vakar" į Vietnamo karą žiūrėjo kaip į Amerikos garbės pareigą saugoti nuo komunizmo pavergimo.

"Šiandien" ne tik politikai, bet ir The Tablet mėgina nukreipti akis nuo tų išpareigojimų, kartodamas monsinojinių ryšių direktorius Charles G. Stefan. Trumpoje įžangoje jis pamini, kokiais keliais jis

Retai betgi pasakoma, kodėl nemoralus; kuo barbariškesnis šiaurės Vietnamo bombardavimas nuo Drezeno, Wuerzburgo ir kt.

Dar rečiau pasakoma, kodėl gi šis karas ligi šiol nelaimėtas.

I tą vengiamą klausimą davė atsakymą kitas katalikų laikraštis Twin Circle, skelbdamas pareiškimus admiralo Grand Sharp, buvusio Pacifiko jėgų viršininko Vietnamo karo pačiame įkarštyje.

Pagal admirolo pareiškimus, "1965 m. vasarį mėn. buvo sprendimas bombarduoti šiaurės Vietnamą. Iš pat pradžių buvo didelis nesutarimas, kaip oro pajėgos turėtų būti vartojamos. Jungtinio štabo viršininkai norėjo, kad mes tvirtai smogtume į Hanoi galimybes kariauti ir įtikintume, kad tęsti jiems karą neapsimoka... Daugelis civilinių pareigūnų apsaugos departamente norėjo, kad oro pajėgos būtų vartojamos labai kukliai, ribotom doze. Civiliniai patarėjai laimėjo, ir tokiu būdu mūsų oro puolimai prieš šiaurės Vietnamą prasidėjo mažytėmis dozėmis prieš taikinius, kurie vargiai verti buvo bet kokių pastangų... Mūsų oro pajėgos niekad nebuvo pavartotos visu pajėgumu."

Admirolas sako, kad jo pasiūlymams visiškai pritarė jungtinis štabas, bet juos protestuodavo civiliai pareigūnai.

Taikinius bombarduoti Washingtonas buvo griežtai apribotas. Tiesydrė mum apskritai nereikšmingus taikinius, ir tik metų pabaigoje pradėjome gau-

AMERIKA PARYSKINA AZYLIO TEISE

Washingtono dienraštis "The Evening Star" rugsėjo 15 d. laidoje rašė apie numatomas naujas taisykles azilio teisės reikalui. Dienraštis pažymėjo, kad 1970 lapkričio 23 įvykis — Simui Kudirkai nesuteikus globos, laimėjusio amerikiečių laivą — buvo sukėlęs JAV prezidento pasipiktinimą. Jis įsakė parengti naujas taisykles, nes norima, jog panašūs įvykiai daugiau nepasikartotų. Dienraštis praneša, kad tyrimų bei taisyklių ruošos darbas jau baigtas ir tai buvo vykdoma valstybės departamente, kuris, savo ruožtu, tarėsi su gynybos bei transporto departamentais.

Naujų taisyklių — dokumento projektas jau esąs valstybės departamente. Washingtono dienraštis nurodė, kad kuriuos jo straipsnius.

Svarbiausioji taisyklių vieta — JAV pareigūnai negali vengti šališkai nesuteikti azilio ar laikinės globos teisės jos prašantiems svetimų kraštų piliečiams. Jų dėl persekiojimo ar dėl baimės būti persekiojamiems globos teisės prašymas turi būti patenkintas, į prašymo motyvus atsižvelgus. Azilio prašantieji, pagal naujas taisykles, bus JAV įstaigų globojami tiek JAV teritorijoje ar jų teritoriniuose vandenyse, tiek ir JAV laivuose, lėktuvuose, esančiuose virš vandenų ar jūroje. Dar numatyta, kad JAV įstaigoms gali būti leidžiama jėga pasipriešinti pastangoms globos prašančius prievarta grąžinti į jų kilmės kraštą.

Taisyklės nevisai aiškiai nurodo atvejus, kai globos prašoma svetimoj teritorijoje, kur veikia JAV įstaigos ar įrenginiai (bazės), be to, laivuose, lėktuvuose ar kraštuose, kur veikia JAV diplomatinės bei konsularinės atstovybės.

Azilio teisė ligi šiol nebūdavo teikiama JAV įstaigose ar įrengimuose svetimuose kraštuose.

Tačiau, pagal tas taisykles, JV atstovai leidžiama prašantiems suteikti laikinę globą ir iš to atstovo reikalaujama, kad jis nedelsiant susisiektų su valst. departamentu. Taisyklės dar numato, kad tik valst. departamentas Washingtono tegali daryti sprendimą dėl bet kurio globos prašančio sugrąžinimo. Tais atvejais, kai suteikiama laikinoji globa, tik valst. departamentas tegali leisti atšaukti suteiktą globą.

Šias žinias pateikęs Washingtono dienraštis, dabar laukiant, kad naujųjų globos taisyklių projektą patvirtinus atitinkamomis įstaigomis, valst. departamentas netrukus paskelbs ir tų taisyklių pilnąjį tekstą.

(Elta)

ITALŲ LAIKRASTIS: KODEL TOKS SKIRTUMAS TARP DAVIS IR KUDIRKOS?

Italijos spaudoje plačiai atspokojo S. Kudirkos bylą ir išryškino Simo pareiškimus, nuaidėjusius JAV bei kitų kraštų spaudoje. Svarbus italų opozicijos savaitinis žurnalas "Il Borghese" rugp. 29 laidoje skyrė tris puslapius Nerin E. Gun straipsniui "Un processo" (Byla). Autorius, pradžioje atpašakojęs Kudirkos žygį ir praėjusio lapkričio 23 įvykį ties JV krantais, toliau pakartojo Kudirkos pareiškimus Vilniaus byloje. Straipsnio pabaigoj autorius, priminęs, kad Europos bei kitų kraštų miestuose pastebimi užrašai gatvėse "Išlaisvinkite Angėlą Davis", kad jai būtų leista priimti lankytojus bei pasirodyti televizijoje, klausia: kodėl toks skirtingas elgesys Kudirkos atžvilgiu? Niekam nebuvo leista Kudirkos lankyti kalėjime ir niekas viešai nereikalauja Kudirką išlaisvinti... (E)

— "Kultūros Barų" žurnalas Vilniuje 6 nr-je (1971 birželis) įdėjo muziką Ed. Balsio pasikalbėjimą su sol. St. Baru Chicagoje. (E)

SPARTA — Rašomos mašinėles (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidojimų direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special prices for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsūy artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, mailytos, spalvotos, lovosma užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — angli kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žibūrys, lietuvių ir angli kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laikui WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviški Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 val.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubų valdybos pir. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas St. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies, KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK! PER DAUG APSIDRAUDĖS PER MAŽAI APSIDRAUDĖS SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N.Y. 11421 (212)-847-5522

Philadelphia sportininkai-krepšininkai. Iš k. M. Klausas, R. Melnykas, A. Maciūnas, V. Volertas, V. Bendžius, Vadovauja A. Krūšinskas. Nuotr. A. Dilbos

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Preumeratos kalna \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiskrastį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpenius ir korespondencijas redakcija taso savo naudai. Nenaudoti stralpeniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Balsai dėl etninės jėgos

Etninių grupių klausimą Chicagoje panaudojo Tėvas Bruno Markaitis, S. J., straipsniu Chicago Tribune (rugs. 29).

Konkrečiais faktais, išgyventu, vadinamą, įtaigiu stiliumi jis prabilo, kaip 1950, atvykęs į Ameriką, buvo nustebintas čia esančia etnine diskriminacija. Rado proteguojamus tuos, kurių pavardės nerodė ryšio su tam tikrom etninėmis grupėmis. "Angliškos, skotiškos, valonų, airių pavardės yra geros. Jos visos skamba daugiau ar mažiau angliškai. Skandinaviskos, vokiškos sutinkamos palankiai. Prancūziškos priimančios su humoru. Vargai prasideda, jei jų pavardė yra orientališka, rytų europinė, lotyniška."

"Buvo visai padoru Ed Sullivanui prieš televizijos kamerą sakyti, kad jis airis, bet ne košer. Stan Kraszewski panašiose aplinkybėse su pasididžiavimu patvirtinti, kad jis lenkas".

Diskriminaciją naujiems imigrantams rodė ir tie airiai, kurie neseniai patys buvo imigrantai ir buvo diskriminuojami anglosaksų. (Ir ligi šiol establishmente vyrauja anglosaksiskos pavardės).

Diskriminacija rodė ne tik valdžios tarnyboje vietą gauti, bet ir Bažnyčioje. "Lyg Dievas mieliau klausia anglų kalbos ir labiau myli tuos, kurie greitai užmiršta, iš kur jie atvykę".

Jeigu dabar sakoma, kad "melting pot" dugnas iškritęs ir etninė grupė dėsimeis palankesnis, tai daugiausia dėl Amerikos judėjimų sąjūdžio.

Trejetas laišky atsiliepė tame laikraštyje Markaitis straipsnį — trumpas kun. K. Trimačo, ilgesni kun. C. Klarkowski ir S. M. Horak, Eastern Illinois universiteto istorijos profesorius. Klarkowski pažymėjo, kad diskriminacija tebegyva,

nors mažesnio laipsnio. Horak reikė vilti, kad laikraštis skatins universitetus įvesti kursus apie etnines grupes, o patį Markaitis straipsnį vadino "istoriniu".

★ Vargiai minėtas straipsnis būtų galėjęs pasirodyti, jei dirva jam nebūtų paruošta. O ją paruošė eilė ankstesnių faktų. Darbininke jau 1970 bal. 7 buvo primintas Nathan Glazeris ir Daniel P. Moynihan buvęs "Beyond the Melting Pot". Jame rašė, kad virinimas nepasiekė savo tikslo. Moynihan buvo Baltųjų Rūmų patarėjas, ir tur būt, ne be jo sugestijų prezidentas Nixonas 1970 kovo 24 atmetė tirpinimo politiką.

Irgi pereitų metų rugsėjo 15 buvo priminta, kad Amerikos vyskupo įgaliotiniai monsinjorai G. G. Higgins ir G. C. Baroni specialiu raštu pasiskundė prieš baltųjų etninių grupių ignoravimą. Atkreipta dėmesio (1970 spalio 13) ir į B. Mikulski rašinį N. Y. Times prieš etninę diskriminaciją.

Taigi balsai vienas po kito.

★ Rezultatai? Jokie? Ne. Vienas — prašnektas apie etninių ir judosios grupių galimą koaliciją. Apie ją kalbėjo N. Y. Times 1970 rugsėjo 28 ir sakė, kad tos rūšies pastangų daro Clevelando vyskupas. Šią vasarą spaudoje triumpai pranešta, kad tokia koalicija jau įvykusi Detroito — tarp judėjų ir lenkų, kurie drauge sudaro du trečdalius Detroito gyventojų.

Antras — senato komisijoje priimta tam tikra suma etninių grupių kultūrai remti. Taigi lyg ir laimėjimas Amerikos pluralistinei — ne uniforminei kultūrai. Tačiau tenka stebėti galimas užmačias tam laimėjimui nekaip paversti.

Pranciškonų provincijolų gyvenimas nuostabiame mieste

Pranciškonų kapitula Medelline

Pranciškonų ordino generalinė kapitula Medelline jau artėja prie pabaigos. Baigiama ruošti komisijų svarbiųjų dokumentai, kurie bus galutinai įvertinami visuotiniame susirinkime. Kadangi kapitulos darbai dar nėra priimti, už tai per anksti apie juos kalbėti. Šį kartą tik sustosime prie pranciškonų provincijolų gyvenimo šiame nuostabiame Pietų Amerikos krašte.

Viešos pamaldos

Dienos darbai kapituloje yra pradėdami bažnyčioje, kurioje 7 v. yra laikomos koncelebracijos visų dalyvių mišios lotynų kalba. Gražu yra, kai išsiričiuoja per 200 iš viso pasaulio pranciškonų mišių aukai. Tautinės grupės gali mišias laikyti ir savo kalba. Tuo atveju jos pasiskirsto dienomis ir jos vyksta vakarais. Ypatinomis dienomis mišių vyriausiasis celebrantas yra pats ordino generolas, šiaip — kurios nors tautos provincijolas.

Mano eilė buvo rugsėjo 10. Jaučiausi pagerbtas, būdamas visos kapitulos vyriausiu celebrantu.

Vakarais dar būna kiekvienos tautos specialiai paruoštos pamaldos arba laikomi naujos liturgijos mišparai.

Dienotvarkė

Pasibaigus rytmečio mišiom, visi skuba į valgomąjį pusryčių. Valgomasis yra pastatytas beveik iš vieno stiklo. Iš čia yra nepaprastas vaizdas į miestą ir į artimus kalnus.

Pusryčiai stiprūs, su lietuviškų valgių atspalviu. Kas moka mažiau kalbų, tas stengiasi būti savojoje grupėje. Kiti gi pasiskirsto visu tautų mišinyje.

Posėdžiai prasideda 9 val. ir tęsiasi iki pietų. Pietų metu per garsiakalbius skelbiami įvairūs pranešimai ir pagerbiaimi visi tie, kurie švenčia vardines ar gimtadienius. Įvairiausiomis kalbomis giedama ilgiasių metų. Šioje srityje ypač pasiskyrė amerikiečiai, kurie stengiasi nepraleisti nė vienos progos nesugedoję "Happy Feast-day".

Popietinis darbas prasideda 3 ar 4 valandą ir su pertraukomis tęsiasi iki vakarienes, kuri būna 7:30 v.v.

Vakarinės pramogos

Beveik kas vakarą kapitulos dalyviams suruošiama kokia nors programa. Atvyksta įvairios tautinių šokių grupės chorai, orkestrai ir kitoki ansamb-

liai. Specialiai iš Argentinos atvyko Pietų Amerikos vyskupo konferencijos sekretorius, kuris supažindino su šio krašto religine padėtimi ir paskutiniaisiais vyskupo visuotinio susirinkimo sprendimais.

Iš Brazilijos atvyko žymus pranciškonų psichologas, kuris visam susirinkimui kalbėjo apie spiritizmą, esantį labai populiariu Brazilijoje. Jis demonstravo įvairius spiritizmo seansus. Jo tvirtinimu, šių dienų moksle spiritizmas nebėra "velnio darbas", bet natūralus žmogiškosios prigimties ir sąmonės reiškinys.

Jei kuris vakaras lieka laisvas, tai vienos tautos atstovai pasikviečia kitas grupes ir dainos bei atgaivos dvasioj praleidžia vakarą.

Kurių tautų kapituloje daugiausia?

Pagal bendrą sąrašą kapituloje bene daugiausia yra italų kilmės dalyvių. Jų yra apie 30.

Už jų eina ispaniškai kalbantieji, kurie apima visą Pietų Ameriką. Europos ispanai sudaro kitą grupę. Trečioji vietoje yra angliškai kalbantieji, kurie apima Šiaurės Ameriką,

Rytų Aziją, Australiją, Kanadą ir Maltą. Po to jau eina vokiečiai su olandais ir prancūzais su belgais. Su jugoslavais ir lenkais užsibaigia didžiausios tautų grupės. Po vieną ar du atstovus turi Lietuva, Vengrija, Egiptas, Korėja, Vietnamas, Formoza, Japonija, Indija, Filipinai ir kiti mišijų kraštai.

Kapitulos aptarnavimas

Seminarija, kurioje vyksta kapitula, yra aukštame kalne. Ji turi dešimt atskirų pastatų. Visą nuosavybę aptverta cements tvora ir yra tik vieneri vartai įvažiavimui. Visas 24 valandas prie vartų budi policininkai, kurie tikrina visus įeinančius pašaliečius. Kiti du policininkai yra viduje ir visą laiką budi seminarijos kieme.

Nakties metu kapitulos pastatuose budi gydytojas, kuris, esant reikalui, suteikia medicininę pagalbą. Dieną lieka tik registruota slaugė gydytojo nurodymam vykdyti. Iš tokio didelio skaičiaus pasitaiko ir rimtų susirgimų. Vienas Amerikos provincijolas išvyko atgal į J.V. nes sunkiai susirgo. Korėjos provincijolas irgi išvyko į ligoninę, kur reikės jį operuoti.

Prie įėjimo taip pat visą laiką budi du pranciškonai, kurie aprūpina susisiekimo priemonėmis ir padeda išsiaiškinti einamuosius reikalus.

Kasdien atvyksta turizmo vadovai, kurie registruoja savaitgalio išvykas į kalnus ir kitus miestus.

Kapitulos patalpose yra įrengta parduotuvė, kur galima gauti pašto ženklų ir kitų kasdien vartojamų reikmenų.

Generalinės kapitulos pasipiruošimas ir jos pravedimas yra milžiniškas darbas. Kolumbijos provincijos pranciškonai tai atlieka pasigėrėtinai ir be jokio atlyginimo. Jau per šią kapitulą bus nuspręsta, kuriam krašte bus kita — 1973 m. — generalinė kapitula.

Kitai kapitulai reikės dar didesnio pasiruošimo, nes bus renkamas ordino generolas ir reikės užbeigti daug pradėtų susirinkimo darbų. Be to, gyvenimas nestovi vietoje — iškyla naujos problemos, kurios galutinai ir reikiama išsprendžiamos tik tos rūšies susirinkimuose.

Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Stengiasi užtuoti G. Zimano provokaciją

Vilniuje leidžiamas "Svyturio" žurnalas 12 n-ję paskyrė du puslapius Priešpilio kaimo tragedijai, 1944 birželio 3 d. vokiečiams sudeginus 119 gyventojų. Dabar pranešta, kad, archyvuose suradus naujų duomenų bei foto nuotraukų, patirta žudikų nauji vardai bei pavardės. Paskelbtos jų pareiksimų fotokopijos.

Šių dienų Lietuvoje visa kalbė dėl Priešpilio tragedijos verčiama vokiečiams ir lietuviams "fašistams". Iš tikrųjų, sovietų desantininkai buvo nusprendę Priešpiliį sunaikinti vokiečių rankomis. (E)

Lietuvos aukštosiose mokyklose galima įsigyti 130 specialybių. Populiariausios: prekybos ekonomika, visuomeninio maitinimo technologija, medicina, psichologija, žurnalistika, teisė, užsienio kalbos (ypatingai anglų kalba ir literatūra). (E)

Pranciškonų provincijolai, suvažinę į kapitulą Medelline. Kairėje į gilumą — Tėv. J. Gailiūsis.

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISĖJAU ŽALIA RŪTĄ...

Romanas

(16)

Tu atsimeni kartas merginas iš laboratorijos. Labiausiai išsiki Erika. Ramas, lyrinio balso mergaitė. Dirbi kartu su ja. Pats esi mandagus, neapsnūdęs, paslaugus, jei pasitaiko reikalas. Akylesnis jai, negu kitoms dviem. Ir ji, atrodo, tuo pačiu atsilygina. Bet visada su saiku, neišsišokanti, savo dėmesio Petrui nepabrežianti, patarnavimo, kur nereikia, nesiūlanti, bet reikale nežiopsanti. Nuoširdus atvirumas jungia judu darbe. Bet visa ta draugystė ir ribojasi tik laboratorijoje ir fabriko valgykla. Nors turi, Petrai, prisipažinti, kad rytą lauki Erikos nusišypojimo pasisveikinant, tokio saulėto, tylaus, bet iš širdies kalbančio...

Liza — kitokia. Jos visos sangvininės temperamentas sutelktas paviršiuje, skamba garsių plepėjimų, prasierveržia įkyrių kvatojimu. Apie viską ji kalba, bet jos kalboje daugybė prietaravimų, paradoksų, paviršutiniško humoro. Ir darbas jos rankose — ne darbas, o tik žaidimas, be rūpestingumo, be atsakomybės jausmo. Bet širdies ji geros. Ypač Petrui draugiška ir paslaugi. Net pabrėžianti tą paslaugumą: žiūrėk, tik aš viską matau, rūpinuosi, neužmirštu. Ir šypsena mano užburianti, atvira. Nuo mano akių niekur nepabėgsi! Ne šiandien tai rytoj pasiimsiu, berneli, ir savo rankas, ir neištiksi, nepabėgsi. Kol aš norėsiu... O paskui vėl nukrisiu, lyg drakelis, prie kito žiedo...

Pasitikiu savim, ir man gyvenime sekasi. Niekada aš neliūdžiu. Dėl piktesnio žodžio neužsigatau, ne pykstu, nemalonių dalykų į galvą nesidedu, čia pat užmirštu. Kad tik norėčiau, tuojau ištektėčiau... Bet kam skubėti? Lyg taip negerai? Yra kas išveda ir sąskaitas moka, o paskui taip nebus... Reikia pažinti gyvenimą, naudotis juo, pasidžiaugti, pasilinksinti, civilizacijos teikiamus malonumus išmėginti...

Petras nugirsta kartais, kai Džimsas kviečia Lizą, kur nors po darbo išvažiuoti. Ir pati ji nesislepia. Net pasigiria, pasididžiuoja: žiūrėk, viršininkas, dailus jaunas vyras, mane kviečia! O jūs — ne!

Bet Petrui tas kvietimas neatrodo kokia nors garbė. Žinoma, Džimso vieta laboratorijoje pranašesnė už kitų. Žmogus su moksliniu laipsniu, darbe nesuiręs, bet... Petrui nepatinka, kad dar toks jaunas, o jau su žmoga pasimetęs, vilioja merginas... Ne tik Lizą kuri į pamojimą leidžia lyg vėjas, bet ir tyliąją Cathy, rimtąją Eriką... Girdėjo, kai ši pasiteisino, kad sesuo laukianti su vakariene, būsią nepatogu, darbo dienomis niekur neinanči... O ar nekviest Erikos šeštadienį? Ar ir tada ras priežastį atsisakyti?...

Ir koks tu keistas, Petrai. Lyg tau rūpi, su kuo eina Erika? Kas ji tau? Tik bendradarbė. Maloni, artimesnė už kitas. Bet abu esate vienas kitam svetimi. Net skirtingų tautų... Tiesa, judu riša įžengimas pro fabriko duris kartu. Bet tai tik bereikšmis sutapimas. Vadinatė vienas kitą likimo draugais... Bet ne žygiuose, ne kovoje, ne idealuose, o tik pilkoje kasdienybėje, rutininėje dienos slinktyje. Erika sako, kad Petras vokiškai geriau kalbą už ją pačią, net už tėvus, prieš daugelį metų iš Vokietijos Amerikon atkylusius. Tai jos pačios gimtoji kalba, tai jos tėvų ir protėvių kalba. Tautybės jausmas dar nėra miręs Erikos sąmonėje. Laisvalaikį, kai atsiranda vienu, tuoj griebiasi kalbėti vokiškai — prisiminsianti, geriau kalbėti išmoksianti. Tas vokiečių kalbos mokėjimas, atodo, vis artimiau ima jungti judu... O gal ne vien tas?...

Erika — gal toji laimė žuvėdų sparnuose? Ste-

bisi Petras, kad jos vardas ir vaizdas vis labiau ir labiau įsispaudžia sąmonėn. Žinoma, ji puiki savo elgesiu, jauna ir graži, bet ar ją Petras jau pažįsta? Darbo rutinoje nepažįsti moters, nežinosi jos viso gyvenimo, jos polinkių, jos idealų. Atsimena Petras jos žodžių švelnų skambėjimą, pagarbą jam ir išskirtiną dėmesį. Bet jų pasikalbėjimai iki šiol ribojosi tik darbu ir dienos išpužiais, trumpais pasisakymais apie tėvynes, apie kilmę ir kultūrą...

Reikėtų suartėti. Gal neatsisakytų pakviesta, kaip atsisako Džimsui. Gal Erika ir yra naujo, gaivaus gyvenimo šaltinio atradimas? Bet Petras ne iš tų, kur lengvomis plaštakėmis ties žvakės liepsna skraido. Ne nendrė prie vandens, vėjo supama. Lėti buvo jo žingsniai mokslo laiptais, bet nepasiliko visą amžių prie vario tirpinimo krosnies. Turėjo valios vertis ir laimėti. Žinoma, jo širdyje pynėsi daugiau poezija, nuo mažų dienų jį supusi tėviškos laukų šviesoje, o ne chemijos formulės. Bet jis pasirinko praktinį mokslą, kad tvirtai kojomis į naują žemę atsiremtų. Bet širdis ir toliau pasiliko anapus vandenų — savo idealais ir ilgesiu. Negalėtų Petras niekada pasakyti, kad jo tėvynė ten, kur skanesnė duona. Kartais nepakeliamu gauduliu ir nostalgija susiformuoja lietuvių ryšys su savo kultūra Petro širdyje. Tada jis norėtų bėgti iš miesto, lipti į kalną ir žiūrėti į tolimus horizontus: o gal ten bent mirazų pamatys. Jiesios krančius, apkrūsią kalvę, vyšnių sodelį. Bet ne vien sentimentai jį riša su tauta. Petras yra daug skaitęs ir įsąmoninęs pavojus ir pareigas. Per mažai mūsų, kad galėtume sutirpti. Turime išlikti. Mišrios vedybos daugelį pražudė... Petras atlieka savo tautinę pareigą ir pinigine auka, kur tik kas prašo, ir lankymu parengimui, kur bent krislelis žybtelėja savos kultūros, kur širdį sušildo sutikto tautiečio artumas... Ne vienas esu, ne vienas kovoju. Sutelktinėmis pastangomis išliksime...

O čia ateina Erika — šviesus kitatautės paveiklas... Ne prievarta, ne staigiu žaibu, ne primetimu savęs, bet tyliu vidaus atsiskleidimu, tokiu panašiu į Jūratės atėjimą...

12

Važiuoja Petras pas dėdę. Senokai buvo ten, New Jersey miestelyje, kur nedideli namukai skęsta gėlėse ir medžių pavėsyje.

Ir moka gyventi tie Petkūnai! Praktiški. Apskaičiuoja, ir neapsirinka. Žiūrėk, kad ir tais pirmaisiais metais: iš rūsių, kur menki patogumai, dulks langus nuguldavo, popierių skiautes vėjas prie durų į priangią sumušdavo — reikėjo iš ten išeiti. Ir išėjo Petkūnai! Bet ne į nuomomąją butą, o į savo namelį... Pinigo dar kažin kiek nebuvo susikale. Į banką įlindo, dar privačiai pasiskolino ir nusipirko. Tiesa, tas pirk-tasis — ne rūmai: nusitrynęs, išskrypsiais langais, girgždančiomis durimis, bet ir nebrangus, įkandamas, o dar dviejų aukštų, su išnuomojamu butuku. Gaunamos nuomos užtenka mokėjimui į banką, o pats beveik dykai gyvena...

Miesto dalis — ne iš gražių, bet gatvė maža, rami. Gyventi galima. Žinoma, reikės taisyti. Irstancias plytas pacementuoti, medines dalis pakalinti, padažyti, pašveisti... Bet pats Kazys Petkūnas pasitaisys. Samdydamas — pražūtum. O ir nusimano žmogus, nagingas. Tokio į maišą neįkūti, neparduosi: su galva ir rankomis... Visoki sumanymai, numatymai, apskaičiavimai — greičiausiai, dėdėnės. Jau taip nuo seno buvo Petkūnų namuose: dėdėnė sugalvodavo, suplanuodavo, o dėdė vykdė, dar vis pabaromamas, pastu-miamas, šurkštesniu žodžiu palydimas...

— Ziopli, kurie samdytuose butuose gyvena, — pasakė dėdėnė, — ir namas buvo nupirktas.

Ir maišus cukraus fabrike tegul kiti kilnoja, ne jis. Kazys Petkūnas, kuris gali geresnį darbą gauti. Tik nereikia įlindus sėdėti ir nieko nematyti. Kazys tiesiog uoste užuodžia, o gal žmonos pastumtas, kur kas darosi. Žinoma, reikėjo pastovėti eilėje daugiau kaip parą prie alaus bravoro. Ne iš karto pasisekė. Bet kant-rybė ir apdairumas visada laimi. O tų savybių dėdei netrūkstą, dar labiau dėdėnėi...

(Bus daugiau)

XVIII studijų savaitė Vokietijoje

Kaip nagrinėti lietuviškus dalykus

(6) (Liepos 18-25 Vokietijoje vyko studijų savaitė. Jos aprašymą paėmė iš Vokietijos LB v-bos informacijos Nr. 7-8. Buvo aprašytos paskaitos: kun. B. Liubino apie Vokietijos L. Bendruomenę, dr. J. Griniaus apie dramaturgą J. Grušo kūrybą, dr. A. Geručio apie Lietuvos sovietinimą ir rusinimą, V. Natkevičius apžvelgė išeivių poeziją, kun. prof. J. Jūraitis nagrinėjo meilės problemą J. B. knygoje ir A. Camus romane "Maras", prof. V. Vardys — Lietuva ir išeivija, prof. Z. I. vinskis — Lietuva ir žydai istorijos šviesoje, Valteris Banaitis — J. Gruodis simfonininkas, St. Lozoraitis, Jr. — Lietuvos situacija naujojo dešimtmečio angoje.

Čia baigiamie paskaitų ir pačių studijų dienų aprašymą).

Paskutinis XVIII Stud. savaitės paskaitininkas buvo dr. G. Bauras, Evangelikų akademijos Radevorvalde docentas. Liepos 24 rytiniame posėdy jis skaitė paskaitą apie

Lietuvių tradicinę šeimyną ir kaimą.

Savaitės dalyviai turėjo progą susipažinti su prelegento disertacijos turiniu, kurio dalis buvo panaudota paskaitai. Įžangoje paskaitininkas nurodė tautotyrinių studijų reikšmę dabartinėje visuomenėje, lietuviškų dalykų svarbą, apibūdino metodinius reikalavimus. Jis pabrėžė, kad ligšiol svetimšaliai tyrinėtojai dažnai stokodavo įsijautimo į jiem nepažįstamus lietuviškus dalykus.

Dr. Bauras sakosi užtikęs mūsų kaimiškosios kultūros turinyje tokių elementų, kurių trūksta pramonei visuomenei ir gali būti joje naudojami terapiniais tikslais.

Toliau jis apibūdino tradicinę lietuviško ūkininko šeimyną, kurią sudarydavo visi vieno kaimo gyventojai, savi ir svetimai. Vaizduodamas jos gyvenimą ir kasdieninius santykius, paremtus uždaro ūkinio vieno to interesais, jis plačiau sustojo ties klausimais, kaip lygtuvės, žodinės sutartys, broliava, samdinių rūšys. Antroje dalyje jis nagrinėjo tradicinį kaimą, jo gyventojų rūšis, tradicinių normų ir papročių sistemą. Tai buvusi visuomenė, kurioje kiekvienas nuo savo gimimo turėjo nustatytą vietą. Viską tvarkė nerašyti įstatymai, saistomi griežtų papročių.

Išvadose paskaitininkas pabrėžė, kad jam, susipažinusiam su tradiciniu Lietuvos kaimu, didelį išpuolį daro nepaprastas kaimo žmonių santykių nuosir-dumas, ryšys su gamta, asmeninis, ne formaliais nuostatais ar paragrafais, bet sveiku ūkininko protu pagrįstas santykiavimas.

Taip pat buvo surengta lietuviškų knygų paroda, pademonstruoti dokumentiniai filmai.

Tėvynės valandėlės dieną Gri-nienė, Laukaitienė, Lucienė ir kit. irenę gausų ir gražų lietuviškos tautodailės ir gintaro dirbinių skyrių. Tą pačią dieną savaitės dalyviai susipažino su naujausia dail. A. Krivicko kūryba. Svečiai gyvai domėjosi visų parodėlių eksponatais.

Pabaiga

Sekmadienio (liepos 25) rytą pamaldas katalikam laikė savaitės dvasios vadovas kun. A. Rubikas, kuris kasdien sakė turinčius pamokslus. Per mišias naujas religines giesmes giedojo kun. K. Senkus ir B. Spies-Galiūtė, palydint muz. V. Banaičiui.

Uždaromąjį posėdį pradėjo dr. K. Čeginskas savaitės darbų apžvalga. Be kitų dalykų,

jis pabrėžė, kad mokslisko lietuviškųjų dalykų nagrinėjimo reikalas vis labiau jaučiamas ir įvertinamas mūsų visuomenėje.

Šiandien tenka skystis nebe žinių stoka, bet sunkumais jas surinkti ir tinkamai apdoroti, daryti jų atranką, ieškoti naujų būdų tiriamuoju darbu pasidailinti aprėpiamomis sritimis.

Savaitės nagrinėtosios aktualios temos, anot jo, aiškiai parodė, jog lietuviškųjų dalykų nebegalima izoliuotai nagrinėti. Kiekvienos reikšmingesnės nūdienės problemos sprendimą sąlygoja visa eilė sudėtingų veiksnių, kaip Lietuvos visuomeninės sandaros kaita, bendroji sovietinė raida, tarptautinė padėtis, išeivijos vaidmuo.

Meninių reikalų tvarkytojas V. Banaitis kėlė mintį, kad jau pats laikas susirūpinti lietuviškųjų meninių ir kultūrinių verbių atrankos ir pristatymo reikalais. Ryšium su tuo, pabrėžė ir lietuviškosios Meno akademijos būtinybę.

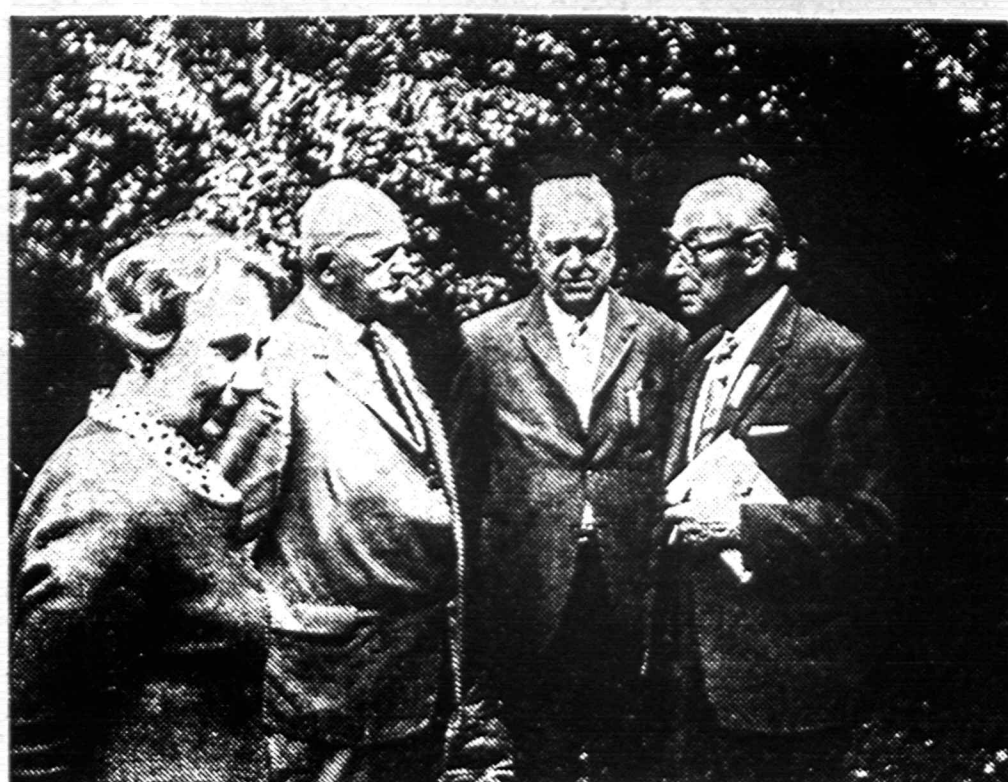
Šios savaitės rengėjų techninės komisijos vadov Alina Grininė padarė pranešimą, kuriame nurodė, kad savaitės dalyvavo 138 asmenys, neskaitant didelio skaičiaus svečių, tarp jų gausaus būrio iš jubiliejinės stovyklos.

Visą savaitę išbuvo 40 žmonių. Vidutiniškai kasdien paskaitų klausė 55-60. Dalyvių buvo iš Anglijos, Belgijos, Itali-

jos, JAV-bių, Kanados, Prancūzijos, Skotijos, Švedijos, Šveicarijos ir V. Vokietijos.

VLB valdybos parama 1,000 DM buvo nepakankama. Apie 300 DM išrūpino VLB Stuttgarto apylinkė. Talkon atėjo atskiri asmenys. Likusią išlaidų dalį per 2000 DM padengė Europos LFB.

Moderatorius dr. K. Čeginskas palinkėjo visiems dalyviams geriausios sėkmės, skleidžiant šios stud. savaitės mintis ir žinias.

Vokietijos studijų dienos. Iš k. E. Jakutienė, J. Norkaitis, J. Gasiūnas, J. Glemža. Nuotr. kun. J. Dėdionas

VYTAUTAS VOLERTAS GYVENIMO VIDUDIENYJE

(Sutrumpintas žodis ateitininkų sendraugio stovykloje rugpiučio 21 lietuvių pranciškonų sodyboje, Kennebunkport, Maine)

Penkiasdešimties metų amžiaus sukaktis, tur būt, yra pati šviesiausia žmogaus gyvenime. Tai gyvenimo vidudienis. Tai pakopa, kurios aikštelėje sustojus matyti nueitasis kelias. O žvelgiant į kitą pusę, į ateitį, tai dar ne kelias žemyn, bet žengimas viršūnėmis, kur reikia budrumo ir pastangų, bet kur taip pat daugiausia saulės ir šviesos.

Vytautas Pranas Volertas yra kaip tik įkopus į tą vidudienio viršūnę.

PRANAS NAUJOKAITIS

Truputis biografijos

Gimė V. Volertas 1921 rugpiučio 22 Noragėlių kaime, Seirijų v., Alytaus apskrityje. Alytaus gimnaziją baigė 1939, Kauno universitete studijavo statybos inžineriją. Atvykęs 1949 į Ameriką, Pensilvanijos universitete vakarais studijavo matematiką, dienomis dirbdamas korektoriumi. Gavęs magistro laipsnį, nuo 1954 dirbo inžinierium Westinghouse bendrovėje Baltimorėje. Marylando universitete studijavo elektroniką ir 1961 gavo elektronikos inžinieriaus magistro laipsnį. Persikėlė į Riverside, N. J., ir dirba RCA kaip vyr. tyrimų inžinierius. Taigi savo profesija V. Vo-

lertas yra tikslųjų mokslų žmogus. Tiksluosius mokslus jis yra dėstęs mokyklose: 1942 dėstė matematiką ir fiziką Kauno VIII gimnazijoje, vokiečių kalbą — Kauno konservatorijoje; Vokietijoje buvo mokytoju (nuo 1945) Kempteno lietuvių gimnazijoje. Baltimorėje vakarais dėstė amerikiečiam studentam matematikos ir inžinerijos dalykus.

Spaudos darbai ir visuomeninė veikla

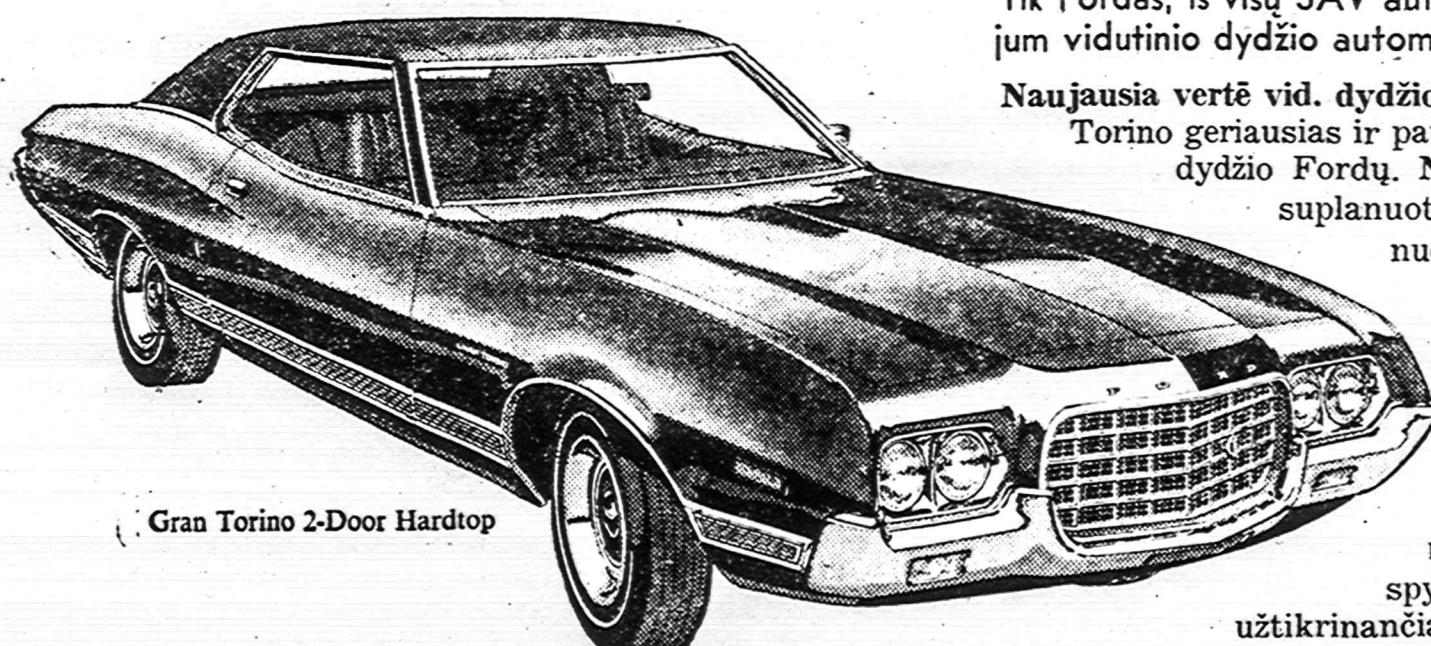
Dar gimnazijoje būdamas rinko tautosaką, 1937 už tautosakos rinkinį laimėjo premiją. Spaudoj pradėjo bendradarbiauti 1935, moksleiviam paskelbtame straipsnio konkurse 1939 laimėjo pirmą premiją. Studijuodamas ir mokytojau-da-

Nauja 1972 konstrukcija, užšaldytomis 1971 kainomis... Nėra geresnės progos nusipirkti Fordą!

Gran Torino.

Vienas iš devynių visai naujų Torinų. Tik Fordas, iš visų JAV automobilių gamyklų, pateikia jums vidutinio dydžio automobilių pilnai naują sistemą.

Naujausia vertė vid. dydžio automobilių tarpe. Naujas Torino geriausias ir patogiausias iš visų mūsų vid. dydžio Fordų. Nauja konstrukcija. Geriau suplanuotas. Vairavimas apsaugotas nuo vibracijos. Atsparus, nes Torino įreminimas apsaikčiuotas komputeriais, kad geriausiai laikytų ir būtų stiprus. Lygus važiavimas, nes Torino turi naują spyruoklių atleidimo sistemą, užtikrinančią pastovumą. Patogus, nes jums skirta ekstra vietos visuose devyniuose naujuose 1972 Torinuose. Ramus, nes tai Fordas.

Gran Torino 2-Door Hardtop

Ford LTD.

Pasauly pagarsėjęs savo ramiu važiavimu... dabar vienas prabangiausių pasaulio automobilių. Ford LTD yra tykus... su plusais.

LTD Brougham 2-Door Hardtop

Tykumas... plus prabanga. Jūs gaunate 351 V-8. Automatinę transmisiją. Jėga valdo priekinius disko stabdžius. Jėgos kontroliuojamas vairavimas. Viskas standartiška. Tykumas... plus konstrukcija. Atsparus S-irėminimas kompiuteriais apsaikčiuotas preciziškai — patogumui ir ramumui. Tykumas... plus patvarumas. Alium. "mufleriai" ir pagrindinės dalys galvanizuotos apsaugai nuo rūdžių ir nusidėvėjimo.

FORD Ford

Kad būtų saugiau... prisiriškite.

Thunderbird. Ford. Torino. Mustang. Maverick. Pinto. Apžiūrėkite 1972 geriausius automobilius pas savo Fordo pardavėją.

TAUPUMO SUMETIMAIŠ KREIPKITE Į SAVO FORDO PARDAVĖJĄ DABAR!

mas Kaune, radiofonui rašė tekstus, režisavo Tėvynės garų ir Vaikų kempelio programas. Kemptene parašė ir surežisavo du vaidinimus vaikams. 1945 suredagavo poezijos almanachą Verpetai. Lietuvoje bendradarbiavo Ateityje, Mokslo Dienose, Jaunajame Ūkininke. Vokietijoje — Ziburiose. Amerikoje — Drauge, Darbininke, Amerikoje, Lietuvių Dienose. Aidoose, L. Enciklopedijoje, Tėvynės Sarge, į Laivę. Ypač bendruomeninėmis temomis V. Volerto publicistika yra labai gausi.

V. Volertas yra stipriai ištraukęs į lietuvišką visuomeninę veiklą. Kemptene 1945-48 stovyklą švietimo vadovas. 1951 Philadelphijos ateitininkų pirmininkas. Daugiausia jo veikla susitelkia Lietuvių Bendruomenėje: 1952-54 LB Philadel-

antrą V. Volerto romaną "Gyvenimas yra dailus" (1964). Visas romanas yra, tartum, išpaua didelio obuolio skiltis, išpaua iš modernaus Amerikos miesto gyvenimo, kuriame daug galimybių kilti, bet taip pat ir kristi, puolus nebeatikelti, net be žymės žūti. Ir šitai amerikinio gyvenimo nedidelei išpovai nepagalilėta prožektoriaus šviesų. Advokatas ir jo žmona, į mokslo besiveržias studentas tremtinys, jo draugas tipiškas amerikonas, prieglaudų auklėtinė našlaitė ir nusi-gyvenęs vaikata — pagrindiniai personažai. Veiksmo vieta — valkatų parkelis didmestyje. O tas vaikata po skarmalais slepia didelę gyvenimo tragediją. Tai gyvenimo naštos palaužtas žmogus, kitokiam ore augęs, kitokiu ilgesiu gyvenas, turis savo nesudėtingą filosofiją.

Vytautas Volertas

Nuotr. V. Maželis

phijos apylinkės valdybos narys ir Bendruomenės Balso radio valandėlės vienas redaktorių, 1959-61 LB Baltimorės apylinkės pirmininkas, 1960 išrinktas į JAV LB tarybą, 1964-67 JAV LB tarybos pirmininkas, o šioj kadencijoj JAV LB centro valdybos pirmininkas. Jo sudaryto valdyboje sutelkta jaunės kartos asmenų, rodančių daug iniciatyvos ir ieškančių platesnių kelių bendruomeninei veiklai.

Beletristas

Čia mus labiausiai domina V. Volerto literatūros darbai. Iš vokiečių kalbos jis yra išvertęs G. Kellerio ir H. Sudermano apsakų. Savų kūrinių turime keturis V. Volerto romanus, kurių du yra laimėję "Draugo" premijas.

Debutinis V. Volerto romanas "Upė teka vingiais" išleistas 1963, apima ilgą gyvenimo laikotarpį: veiksmas vyksta nepriklausomos Lietuvos kaime, provincijos miestuose, Kaune, paskui prabėga pirmoji bolševikų okupacija, vokiečių frontas ir nauja bolševikų grėsmė, bėgimas, tremtis stovyklose, buitės vaizdai Amerikoje. Toj medžiagos platybėj sušinta ryškių spalvų, gyvų žmonių, draminių situacijų, bet ne išvengiama ir lėkštumo, publicistiniu būdu duodamų apybraižų. Ir kai kuriuose charakteriuose pasigendama psichologinės gėlmės ir nuoseklumo.

Po metų skaitytojai gauna

jį, kritiškai vertinas gyvenimo aplinką ir žmones, gyvenas likusiomis turtingos sielos skeveldromis, atsineštomis į svetimą kraštą kartu su jaunosmis dienomis iš ramios Lietuvos paežerės. Vienintelė šviesa beliko jam, skaudžių gyvenimo nelaimių palaužtam, lesinti parkelio paukščius ir džiaugtis jų nekaltumu, švarumu. Paukščių nuuodijimas jį palaužia ir fiziškai.

Premijuoti romanai

Sunkesniu žingsniu mūsų literatūron V. Volertas įžengia 1967 laimėta "Draugo" premija. Tai jo romanas "Samokslas" (1968), kur atskleidžiama dar viena amerikinio gyvenimo įskarpa. Tautiniu atžvilgiu veikėjai mišrūs, gerokai Amerikos katilo aptirpinti. Ir vienintelis lietuvis Juozas Buinys kabinasi tik į ekonominį gyvenimą: nuo savos bendruomenės atitrūkęs. V. Volertui rūpėjo praskleisti psichologinius dvasios randus, išpaustus nepalankios aplinkos, žiūrėti sluoksnius, iš kurių formavosi eilinis Amerikos žmogus. Vieni darbštumu ir taupymu mušėsi į gyvenimą, bet jų dvasią sužalojo nepasitikėjimas kitais, itaringumas (Bill), kiti nuėjo sukčiaus keliu (George), o kiti nedrįsta išeiti priekinė ir parodyti turimas kvalifikacijas, likimo smūgių įgąsdinti (Juozas).

Prairusios kompozicinės siūlės, kai kurios psichologinės

(nukelta į 6 psl.)

Po Chicagos dangum

Aidučių koncertas

Po vasaros atostogų lietuviški visuomenė vėl pradėjo rinktis į sales. Pirmiausia, rugsėjo 18, pasirodė su savo koncertu Aidučių ansamblis, vedamas Alice Stephens. Salė buvo pilna. Jaunūnės lietuviškos gražiai dainavo.

Aidutės įsikūrė Jaunimo metais, 1966 gegužės 3. Jos net savo plokštelę išleido. Narėmis gali būti tik lietuviškos, einančios aukštesnį mokslą, suprantančios gaidas ir muziką.

Tenka tik sveikinti vadovę ir studentes, kad aukojasi lietuviškai dainai! Tegu ir toliau skamba St. Gailevičiaus, Vyt. Jancio, J. Strolios, S. Čerienės G. Gudauskienės sukurto dainos įpinant ir nauji!

Muziko pagerbimas

Rugsėjo 26 Chicagoje pagerbtas senas ir žinomas muzikas Jonas Byanskas. Šis muzikas daug dirbo Birutės chorui, buvo Miko Petrausko akompaniatorium, dažnai akomponuodavo parengimuose. Ir iki šiai dienai jis padeda įvairiam pasirodymam. Lietuviškoji visuomenė pažįsta J. Byanską lietuvių mu-

zikinėje veikloje daugiau kaip pusę šimtmečio (nuo 1912).

Kario žurnalo parengimas

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet spalio 24 Jaunimo centre rengiama kavutė paremti Kario žurnalui. Bus trumpa programa su draugiškais vaišėmis ir dovanomis. Iš tokių parengimų gaunama maždaug apie 700 dol. pelno, kuris pasiūnčiamas Kariui, kad jis stipriau gyvuotų. Svečiai daugiausia būna ramovėnai ir birutietės, nes jie yra ir rengėjai.

Siemet dail. A. Rūkstelė pakauko gražų paveikslą dovanai, o Kario atstovas Stankūnas susuko filmą. Pasirodys dar keli talentai.

Karys yra visų mėgstamas žurnalas, tik gaila, kad jo ne daug pasikviečiama į namus. Buvę Lietuvos kariai ir kiti, gaušiu akatykime Karį! Redaktorių Z. Raulinaitis laukia raštų iš įvairių kraštų.

Mūsų jaunimas

Chicago lietuviškas jaunimas visur pasižymi. Štai Jurgis Bendoraitis Cornell Parko suruošose plaukimo varžybose laimėjo pirmą vie-

lą. Dovanas įteikė Amerikos leigono organizacijos.

Marytė Kaziūnaitė, iš Marquette Pk., dalyvavo jaunimo meno ir rankdarbių metinėje parodoje Grant Parke, kur už taptybos ir skulptūros darbus laimėjo premiją ir 25 dol.

Gintarė Baumilaitė, Nerijos tunto Minijos laivo vadė, laimėjo antrą vietą Michigano valstijos vandens slidinėjimo lenktynėse.

Salpos organizacijos

Neseniai Chicagoje įsisteigė Lietuvių Katalikų Religinės Salpos rėmėjų būrelis, kuriam vadovauja kun. Kazys Kuzminskas, 6825 So. Talman Ave., Chicago. Birželio mėn. šis būrelis surengė Čiurlionio ansamblio, iš Clevelando, koncertą. Nors ir brangiai viskas atsiejo, bet liko apie porą tūkstančių ir pelno. Nariais rėmėjais tampa visi aukotojai su 6 dol. įnašu kasmet.

Čia yra ir galingai įsitvirtinęs Balfas. Veikia keli skyriai ir apskrities. Rengia banketus ir piknikus. Paskutinis buvo surengtas Darbo diena. Buvo labai sėkmingas.

Trečia salpos organizacija—Lietuvos Dukterys. Jos įsigijo nedidelį namą. Šelpia tautiečius, patekusius į nelaimę. Tai kilnus darbas.

Konkursai ir knygos

Lietuvių Agronomų S-ga paskelbė konkursą parašyti grožinės literatūros kūriniui apie laisvojo ūkio iškilimą ir jo okupacinį sužlugdymą. Taip pat paskelbtos ir Draugo romano konkursas.

Krivulė leidžia knygą apie Lietuvos policiją.

Lietuvių respublikonai

Jau daugelį metų Chicagoje veikia Illinois valstijos Lietuvių Respublikonų Lyga. Pirmiausia, vėloniui A. Oliui dar esant gyvam, ji buvo išvysčiusi plačią veiklą. Dabar reikiama silpniau. Jai vadovauja energingas ekonoministas inž. Oksas (būstinė—2422 W. Marquette Rd.). Šių metų jos veiklos plane yra šie punktai: telkti lėšas, įtraukti naujų narių, dalyvauti kitose organizacijose, dalyvauti lietuviškoje ir angliškoje spaudoje, Lietuvos reikalų surengti politinių diskusijų, įsteigti jaunųjų respublikonų grupę, taip pat ir lietuvių moterų skyrių, padėti pi-

Hamiltono mergaičių choras Aidas ruošiasi koncertams. Choriui vadovauja solistas V. Verikaitis. Nuotr. A. Juraicio

liečiam registracijoj ir rinkimuose. Lyga steigis klubus iš 10 ar daugiau narių. Lygos nariai bus ir reguliarios respublikonų partijos nariai.

Spalio 10 lietuvių respublikonai rengiasi dalyvauti didžiuliam valstijos bankete Marriott viešbuty, prie O'Hare aerodromo.

Apylinkių išlaikymas

Chicago lietuvių turi didelį rūpestį dėl savo apylinkių. Juodieji pamažu skverbiasi į baltųjų apgyventas vietas. Kur jie išskverbia, ten krinta namų vertė, plinta kriminaliniai nusikaltimai. Pigųjų namų statyba yra sustabdyta, nes miesto majoras Daley nepajėgė iki duoto termino surasti vietų, kur tie namai turi būti statomi; žmonės užprotestavo prieš numatytąsias. Lietuviai irgi rinko parašus, įteikė peticijas.

Roselandas (kur yra Visų Šventųjų parapija) jau beveik užimtas juodųjų, lietuvių ir kiti išbėgiojo. Dabar strėlė tiesiog į Marquette Parką, kur yra Lietuvių Plaza, Sv. Kryžiaus ligoninė, Marijos aukštesnioji mokykla, lietuvių namai ir prekybos. Daman Ave. jau turi juodukų (tik pusė mylios nuo Marquette parko). Lietuviai raginami budėti, kad neprarastų savo kolonijos su gražiąja bažnyčia.

Bal Brazdžionis

SENDRAUGIAI PLANUOJA

Štai ir ruduo. Iš vasarviečių bei stovyklų sugrįžę žmonės vėl gyvena kasdieninė rutinoje. Nuo kasdienybės bėgant, prasideda naujas veiklos sezonas.

Ateitininkų sendraugių centro valdyba, kuri praėjusią vasarą suorganizavo dvi stovyklas rugsėjo 14 savo posėdy aptarė tų stovyklų pasisekimą ir finansus.

Apie stovyklą Dainavoje pranešė Pranas Baltakis. Jis sakė, kad stovykla prasidėjo su 80 dalyvių, pasibaigė su 140. Stovyklos programa ir nuotaika buvo gera. Sėkmingas dar nesuvestas, bet turėtų būti nedidelis likutis.

Apie stovyklą Kennebunkporte pranešė Antanas Vasaitis. Stovykla čia prasidėjo su 40, baigėsi su 60 dalyvių. Stovyklautojai savo nuomones pareiškė anketoje. Visi atsakiusieji stovykla buvo labai patenkinti. Jie norėtų tokios stovyklos ir kitais metais. Bet finansškai ši stovykla davė nuostolių.

Atsižvelgiant į stovyklautojų pageidavimus, ir kitais metais bus rengiamos dvi stovyklos. Stovykla Dainavoje bus rugpjūčio mėn. pirmąją savaitę (liepos 30 — rugp. 6), o Kennebunkporte ketvirtąją (rugs. 20-26). Pasižymėjime šias datas ir planuokime iš anksto.

Kitas svarbus dalykas, prie kurio visi sendraugiai kviečia-

mi ruošti tai sąjungos visuotini suvažiavimas. Centro valdyba numatė suvažiavimą rengti 1972 gegužės mėn., Vainikų (Memorial) dienos savaitgalį, Clevelande. Susitarus dėl laiko ir vietos, netrukus bus organizuojama ir programa.

Toliau svarstytas dr. P. Kaladės pasiūlymas kreiptis į Amerikos episkopatą ir į Jungtines Tautas, iškeliant religijos persekiojimą Lietuvoje. Tokio žygio tikslumą iširti ir planus paruošti pavesa pirm. dr. A. Sužiedėliui ir dvasios vadui kun. K. Pugevičiui.

Dar buvo kalbama ir apie finansinius reikalus bei įvairius prašymus moksleivių stovyklom ir kursams paremti. Deja, centras šiuo metu nieko paremti negali, nes išdas visai tuščias. Todėl skyriai ir pavieniai nariai labai prašomi kiek galima greičiau atsiskaityti su narių mokesčiais.

HARTFORD, CONN.

Lietuvių klubas rugs. 19 surengė gegužinę lietuvių parke Glastonbury, East Hartford. Tai buvo paskutinis šių metų piknikas ir atsisveikinimas su vasara.

Klubas rugsėjo 25 surengė Clam Bake vakarienę, o spalio 9, šeštadienį, rengia koncertą, kurio programą atliks Ažuolų oktetas iš Clevelando.

VMK

HAMILTON, ONT.

Mergaičių choras vėl dainuoja

Po gražių vasaros atostogų Hamiltono mergaičių choras Aidas vėl pradėjo dainuoti. Pirmoji repeticija įvyko rugsėjo 10. Susirinko beveik visos buvusios choristės su nauja energija bei atsidavimu lietuviškai dainai. Su savo vadovu muz. V. Verikaitiu jos pasidalino išpildžiais apie praėjusią sezoną. Šie metai taip pat pareikalavo daug darbo.

Šis jaunas mergaičių choras yra visų nuosirdžiai pamiltas ir daug kur kviečiamas. Savo dainai jis žavi savus ir kitataučius. Si rudenį pirmą kartą dainavo Hamiltono Tautos Fondo parengime rugsėjo 18. Ateities klubo kviečiamas, spalio 2 koncertuos Clevelande. Spalio 30 dalyvaus Hartfordo L. Bendruomenės valdybos rengiamam koncerte. Yra pakviestas dalyvauti ir Kanados Lietuvių Dienos koncerte, įvyksiančiame spalio 10 St. Catharines mieste. Spalio 18 kviečiamas atlikti programą ateitininkų tėvų komitei parengiamą Toronte. Po šių visų gastrolių lapkričio 6 Aidas ruošia didžiulį koncertą ir šokių Hamiltono visuomenei (Jaunimo Centro salėje).

Kad šis jaunas choras pasiektų tokių gražių rezultatų, labiausiai tenka dėkoti jo vadovui muz. V. Verikaitiui, kuris turi didelių gabumų dirbti su šiuo didžiuliu meno vienetu. Kartu su choru jis dalyvauja koncertuose, dainuodamas solo, ir visada publikos yra sutinkamas su didžiausiu entuziazmu. Taip pat didelę padėką tenka ir Hamiltono visuomenei bei organizacijom, nuosirdžiai remiančiom choro veiklą. Nuosirdi choro padėką parap. kle-

bonui prel. dr. J. Tadaraukui, kuris nuo pat choro įsisteigimo rūpinasi jo reikalais finansiškai ir moraliai.

Turėdamas tokius nuosirdžius rėmėjus bei globėjus, choras ryžtasi naujam darbui, aukodamas savo laisvą laiką lietuviškai dainai.

J. Lietus

— Washingtono mieste parduos sklypą, kuriame visą šimtmetį stovėjo žinoma Hendersono pils, naujieji savininkai, baptistai, statys stambius gyvenamuosius namus. "The Washington Post" rugsėjo 11 ta proga įdėjo didelę nuotrauką, kurioje matyti bankininkai, baptistų, miesto atstovai, dienraščio leidėja Graham ir lietuvis inž. Sigitas Zubkus. Jis, atstovauja statybos firmai "Zubkus, Zemaitis and Associates" su kitais svarstė naujos statybos planus. (Elta)

— S. Amerikos Lietuvių Studentų suvažiavimas įvyks Padėkos dienos savaitgalį — lapkričio 25-28 Kanadoje, Toronte. Dqwnowner Motor Inn patalpose. Suvažiavimo tema — Studentai žiūri į save. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

— Dr. Juozas Pajaujis jau paruošė genocido knygos pirmąją dalį, apimančią 1940-1941 m. sovietų Lietuvoje vykdytą genocidą. Vliko valdybos paskirtoji komisija iš dr. J. Puzino, dr. B. Nemicko ir J. Audėno, dr. Pajaujo rankraštį peržiūrėjo ir rado jį gerai paruoštą. Leidinį finansuos Vlikas, gi Lietuvos Tyrimo Institutas rūpinasi jo išleidimu ir redakcine dalimi. (E)

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

KEARNY, N.J.

A. Masinauskienė 75, anksč. 25.
J. Melynis 75, anksč. 25.
N. Stodolski 50.
J. Svirnelis 40, anksč. 10, pažad. 100.
M. Tomasienė 70, anksč. 30.
J. Vaickus 100.

ELIZABETH, N.J.

L. Berzanskis 20.
M. Gapsienė 20, anksč. 40, pažad. 100.
A. Markevich 50, anksč. 50.
J. Miežaitis 25, anksč. 50, pažad. 100.

H. Potts 10, anksč. 10, pažad. 100.

H. Sadlosca 35, anksč. 65.
M. Venskienė 50, anksč. 50, pažad. 200.
A. Yudd 10, anksč. 25.
M. Merritt 20, anksč. 20.
K. Valužis 50, anksč. 50.

BROOKLYN, N.Y.

V. Jasinskis 100, anksč. 500.
E. Vaišnoraitė 300, anksč. 200.

WORCESTER, MASS.

B. S. Tamulevičiai 100 (a.a. Petro ir Ievos Senkevičių atminimui).

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— Dr. Henrikas Nagys, iš Montrealio, Kanados, atvyks į Waterbury, Conn., ir spalio 2, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Bendruomenės ruošiamame kultūriniam vakarui skaitys savo kūrybos poezijos. Vakaras su rudens baliaus programa įvyks Sv. Juozapo parapijos salėje, John St., Waterbury, Conn.

— Šeimų diena Putnamo sėlių sodyboje bus spalio 17. Programa prasidės 10:30 val., baigsis 4:15 val. popiet. Šeimos gali atvykti su vaikais, pokalbių metu jie bus globjami. Asmeniškai kvietimai nebus siunčiami. Informacijų reikalu kreiptis: Sesuo M. Palmira, Immaculata Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Tel. (203) 928-5828.

— JAV LB Svetimo taryba leidžia "Svetimo Gaires", kurios yra labai naudingos visiem lituanistinių mokyklų mokytojams, mokinių tėvams ir visiem lietuviams, kurie domisi lituanistinių švietimu. "Svetimo Gairių" administratorius yra JAV LB Svetimo tarybos sekretorius Juozas Tamulis (7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629).

— Fulton Lewis, Washington, D.C., radijo ir televizijos žinių komentatorius ir vadovaujas savo vardo studijai (Fulton Lewis Productions), įsijungdamas į Rezoliucijom remti komitetą, rašo tą vieneto vadovybei: "Puikiai esu susipažinęs su jūsų organizacijos stebėtinai sėkmingai vykdomu darbu. Visad sulauksite mano tautos Pa-baltijo kraštų laisvinimo žygįje".

— Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje, šiemet mokosi 11 lietuvių iš JAV. Jau pradėta naujo bendrabučio statyba.

— Inž. Juozas Ardis iš Philadelphia buvo atvykęs į Chicagoje vykusią elektronikos inžinierių kelių dienų konferenciją ir ta proga aplankė Chicagoje ir Lemante gyvenančius pažįstamus. Inž. J. Ardis yra JAV LB tarybos narys, priklausantis JAV LB tarybos politinių informacinių reikalų komisijai, ir Chicagoje buvo susitikęs su JAV LB tarybos prezidento pirmininku pasikalbėti LB informacinių reikalais.

— Jonas Matjokaitis, 70 m. amžiaus žurnalistas ir visuomenininkas (buv. vytautinis), mirė Vilniuje. Apie 3 m. sirguliavo — turėjo galvos smegenų kraujagyslių sklerozę. Gruodį kambarielyje, susimūšęs galvą į pjanimo kampą, neteko sąmonės ir po savaitės mirė.

— J. Kreivėno Lietuvių Kalbos Pratimai VII skyriui dėl techniškių klaidų iš spaudos išeis tik už 2-4 savaitių. Panaši padėtis yra ir su J. Plačo Lietuvių Literatūros, Istorijos ir Geografijos pratimais. Mokyklos, užsakičius šiuos pratimus, gaus tuos juos atspausdinus.

— Rašytoja Alė Rūta pakvies-ta "Lietuvių Dienų" literatūros skyriaus redaktore. Tą skyrių iki savo mirties redagavo a.a. Juozas Tininis.

— Lietuvių Fondo metinis suvažiavimas bus šaukiamas 1972 balandžio mėn. Pramatomas suvažiavimą jungti su Grandinės premjera. Tuo būdu bus pradėtas ir Lietuvių Fondo 10 m. sukakties minėjimas.

— Reikalinga pagyvenusi moteris namų ruošai senelių poilsio namuose, vedamuose sėlių. Dėl sąlygų prašom skambinti vakarais 7-9 val. (203) 923-9004 arba rašyti: Villa Maria Rest Home, Thompson, Conn. 06277.

Lietuviška klebonija ieško šeiminkės. Kreiptis: kun. Balys Ivanuskas, 6527 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Tel. (216) 431-5794.

Jūratė Balsytė ir Algimantas Jasinskis susituokė rugsėjo 4 d. Maspetho lietuvių bažnyčioje. Nuotr. V. Mažello

Charles Daubaras, žymus akordeonistas-virtuozas, gyvenęs Philadelphiaje, atvyksta į Lietuvos Bendruomenės 20 metų sukakties minėjimo koncertą, kuris bus spalio 10 d. Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, New York'e. Jis atliks dalį programos, akordeonu pagrodams lietuviškos muzikos pynę. Koncerte dar be jo dalyvauja Clevelando vyrų oktetas.

VYTAUTAS VOLERTAS...

(atkelta iš 4 psl.)

spragos, kai kurįs ne visai darnios šiurkštumo scenos yra šio romano trūkumai.

Su paskutiniu juo „Draugo“ premiją laimėjusiu romanu „Pragaro vyresnysis“ (1971) V. Volertas pateko į kolūkinį romanų ratą. Mėginau palyginti keturis kolūkinius romane: ten anapus rašytus J. Avyžiaus „Kaimas kryžkelėje“, J. Paukštelio „Čia mūsų namai“, ir šiaip — J. Gliados „Liepsnos ir apmaudo asociai“ ir V. Volerto „Pragaro vyresnysis“. Skirtumas tas, kad Paukštelis ir Avyžius vaizduoja kolūkį buitiniu atžvilgiu, ieško negerovės priežasčių, centriniu veikėju pastatydami idealistą kolūkio pirmininką. Abu autoriai gana atviri kelia klūkinės negerovės, daug stipriau negu Gliada ir Volertas, net drįsta kritikuoti pačius komunistų partijos pareigūnus, jų akla paklusimą iš aukščiau ateinantiems įsakymams, visai nesiderinant su realiu gyvenimu. Tačiau ne vienas nedrįsta pasakyti, kad pati kolūkinė sistema, kaip ir pati rusiškas komunizmas, yra klaidingi, nesą visos negerovės ir lauža žmones. Šiokia tokia sumanių pirmininkų pasiekta pažanga skelbiama laimėjimu, gera kryptimi pasukimu.

Čionykščiu autorių romanuose kolūkis tarnauja tik fonu. J. Gliadaui kolūkis sudaro natūralią aplinką, kur autorius iš esmės sugrupuoja komunistinės ideologijos pagrindus. Pro praeigino komunistų auklėtinio, stalčinio rašytojo, žvilgsni, pro sovietinės literatūros pavyz-

džius į komunizmo esmę sminga J. Gliados aštrus ironiškas žvilgsnis. Idėjinėje komunizmo kritikoje yra J. Gliados romano esmė ir jėga.

V. Volertas leidžiasi į komunistinės prievartos psichologines gelmes. J. Gliados buvo daugiau literatūrinė, knyginė plotmė, kur vaizdais atsiskleidė primestinio melo tikrovė. V. Volerto plotmė — kolūkio kastienybė. Ta kasdienybė kartais atglo net per gera: kolūkis gerokai pažengęs, prievartinio kolektyvinio žaidžas apsigydes, kraujo dėmės priemolio juodžemis sugeręs masinius trėmimus kiek pamiršęs. Tiesa, Rukšio katilėlyje vis tik bulvės šutamos. Paukštelis ir Avyžius rodo kiaušinius, lašinius, dešras — iš privatinų skyplėlių, o kolektyvinis ūkis kencia visokių trūkumus. Ir J. Gliada nerūdo badaujančių, bet skurdus materialinis gyvenimas vis dėlto juntamas. Gliados ir Voler-

to kolūkio pirmininkai gana panašūs: pakenčiami administratoriai, bet suklčiai, savanauzdžiai, egoistai. Jie psichologiškai itikinamesni, negu Paukštelio ir Avyžiaus kolūkinio idealizmo apastalai.

„Pragaro vyresnysis“ yra pirmas mūsų literatūroje beletristinis veikalas, palietęs tokias prievartinės santvarkos psichologines gelmes. Ir pats filosofinis pagrindas yra apsvastytas, pagilintas, nuosekliai vedamas. Kompoziciniu atžvilgiu autorius laikosi nuoseklos įvykių eigos, dėstydamas epizodą po epizodo, grupuodamas juos apie kukšio asmenį.

Stilius šiame romane dar labiau sudinamintas, verpetingas. Judesys ir vėjas yra nuolatiniai stiliaus elementai. Gamtos vaizdinamos. Paukštelis ir Avyžius rodo kiaušinius, lašinius, dešras — iš privatinų skyplėlių, o kolektyvinis ūkis kencia visokių trūkumus. Ir J. Gliada nerūdo badaujančių, bet skurdus materialinis gyvenimas vis dėlto juntamas. Gliados ir Voler-

KITTERY, ME.

Mirė Jonas Samuolis

Iš Sv. Rapolo bažnyčios, Kittery, Maine, rugsėjo 13 palaidotas 79 metų amžiaus Jonas Samuolis-Samuels, kuris po sunkios vėžio operacijos, aprūpinimas paskutiniu sakramentu tėvų pranciškonų iš Kennebunkporto, mirė rugsėjo 8.

Jis gimė Marijampolės apskrity 1892 (tėvas — Jurgis, motina — Agnietė). 1909 atvyko į Brooklyną, pas brolių Antaną. Čia apsigyveno ir jo trys seserys. Veikė jaunimo rateliuose. 1918-19 tarnavo Amerikos kariuomenėje. 1925 susituokė su Lietuvių Piliiečių klubo ilgamečio šeimininko Jurgio Karpaus dukterim Konstancija, taip pat gimusia Marijampolės apskrity, Amerikon atvežta 4 metų amžiaus.

Daugiau kaip 12 metų velionis vertėsi užieigomis (Thames St. ir Glenmore Ave.) 1939 išlaikęs egzaminus, gavo mechaniko vietą Amerikos karo laivyno dirbtuvėse, Portsmouth, N. H. Palikęs Brooklyną, 8 metus gyveno York, Maine, o paskutinius 23 metus — Kittery, Maine, kur nusipirko namelį. 1958, po 20 metų tarnybos laivyno dirbtuvėse, išėjo pensijon.

Prieš keletą metų lankėsi

pranciškonų sodyboje Kennebunkporte. Ją aprodė jam tėvas J. Gailiusis. OFM. Ji taip velionį patraukė, kad tapo nuolatiniu jos rėmėju.

Kapinėse velionii buvo suteikta kariška pagarba keturių kariškių šūvais, o našlei žmonai buvo įteikta Amerikos vėliava, dengusi jo karstą.

Į laidojimą iš Brooklyno atvyko velionies broliai Juozas Samuolis su žmona Ieva, sesers sūnus Adomas Andrews, Andrijauskas (pareigūnas serifo įstaigų, Huntington, Long Island) su žmona ir šio brolis su žmona. Atvyko ir našlės broliai Jurgis Karpus ir Jonas Karpus su žmona, taip pat ir sesuo Julė Kalinauskienė su vyru. Iš Nashua, N.H., atvyko seni draugai Vyt. ir Ona Sirvydai. Laidotuvis dalyvavo ir gerokas būrys kaimynų, kurių tarpe velionis su žmona įsigijo pagarbos, o našlės skaudžioje valandėje susilaukė reikšmingos paramos.

Vietos dienraštis paskelbė velionies biografiją ir aprašė laidojimą ir pietus Valle's restorane.

Kor.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar ne daug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas. A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonių Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Detroito Stasio Butkaus kuopos šaudymo sporto varžovų bei jų pasirašėjų ir aukštąją klase, nuotraukoje — rugpjūčio 29 laimėtojai ir laimėtojos su taurėmis. Iš k. Teresė Kavaliauskienė, Bronius Valiukaitis, Jonas Kavaliauskas, Diana Sostakienė, Arvydas Kavaliauskas, Vitalis Šeputa ir šaudymo sporto vadovas Jonas Sostakas.

LIETUVISKOS PLOKSTELĖS

Sodauto, Vilniaus vyrų choras „Varpas“, 1969 m. Italijoje laimėjęs 2 pirmąsias premijas, dainuoja: Kur tas kalnelis, Augo kieme klevelis, Ant kalno karklai siūbavo, Gaudžia trimaitai, Oi tu sakal, Užia girelė, Daunoj lylio čiuto, Sodauto, Nakties valsai, Tyliai, tyliai, Ziedelis-Pigarelis, Naktis, Medžiotojų choras, Laisvasis šaulys ir Vergų choras. Išleido „Krivulė“ Montrealyje. Mono, galima groti ir stereo. Kaina 5 dol.

A. Dvariono šokių muzikos rinkinys 25. Sėpnas, Gyvenimas, Ispanų valsas, Tik man tu priklausai, Liūdna man be tavęs, Daina padės gyventi, Bučkis, Sirdie, Skraido garsai, Skrenda naktys, Paskutinis sekandienis ir Turiu dvi merginas. Kaina 5 dol.

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulėžėlė, Siene-lis ralis, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šeriau šeriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Skamba ir aidai daina, Vilniaus radijo ir televizijos moterų ir mišrus choras dainuoja: Kur Šešupė teka, Nemunas banguoja, Aš paėmiau už rankelės, Kraitvežių daina, Aš ne uliot atėjau, Žirgeliai pakinkyti, Vyrai dainuoja, Oi žiba žiburėlis, Rūta žydėk, Augau aš pas tėveli, Zalių lankų obelų-nas, Tykus buvo vakarėlis, Plaukia antelė, Lėk gervė ir Arai. Išleido Krivulė, Montrealis, kaina 5 dol.

Grįšim, grįšim, moterų kvarteto „Viltis“ įdainuota 15 lietuviškų dainų: Grįšim, grįšim, Sutikau aš, Oi berneli, Augo drelė, Ką močiute, padarei, Tū-nepamiršk, Alyvos, Nuvyto jau žibutėlis, O kada, Jau vysta, Noriu miego, Jaunystė, Rugelis ir Šlama liepos. Stereo, kaina 5 dol.

Ar tu meni, lengvos lietuviškos muzikos rinkinys su solistais. Įdainuota: Ar tu meni, Pienė, Tau jaunam, Ežerėlio saulė, Ten, kur būdavom dviese, Prie jūros, Dikslandas, Senelė mylėti neleidžia, Tu neužmiršk geriausio draugo, Odisėjo sugrįžimas, Tau, mama, Gimtajam uostui ir Na, palauk. Stereo 5 dol.

Muzikos rinkinys 28, įdainuota: Karo muziejiaus vėliavos nu-leidimas I ir II dalis, Ko vė-jai pučia, Kur lygūs laukai, Marš, marš kareivėliai, Senas kankininkas, Saulėta diena, Iš-geriau septyniais, Šia naktelė per naktelę, Suteims tamsi naktelė, Geležinio vilko maršas, Vaidilos malda ir Mano svajonė. Dainuoja A. Sabaniauskas, S. Grauzinis, J. Petrauskas, V. Dineika ir karo mokyklos choras. Kaina 5 dol.

Pianistė Julija Rajauskaitė atlieka: Music of Franz Liszt: La Campanella, Gnomesreigen, Deux Legandes, Valse oublee Nr. 1, Sonetto del Petrarca, Au bord d'une source in Rhapsodie Hongroise. Stereo, kaina 6 dol.

Poezija ir Proza. Keturi autoriai skaito su J. Gaideliu muzikos palyda. **St. Santvaras:** Laiko lašas, Vabalėlis, Pakrantė, Zuvedra, Lopsinė ir Džiaugsmas. **B. Brazdžionis:** Tolimas kaimas, Sulamita, Ugniavietė užgeso, Valandos, Mano protėvių žemė, Rudens romansas, Kontrastai ir Didžioji kryžkelė. **A. Gustaitis:** Minoriskai, Gera būti dideliam, Jaunystė, Draugystė, Taip smagu, kad sunku ir Ruduo. **Pulgis Andriusis:** Ištrauka iš apysakos „Sudiev, kvietkeli“. Mono, kaina 5 dol.

Mano Lietuvos prisiminimai. Sol. Lionės Juodytės įdainuota pritariant gitarai: Lietuva brangi, Karvelėli mėlynasis. Ne pulsis vaitoja, Eikš čionai mergaitė, Syki berneli pamačiau. Naš-laitė, Praslinko auksinės di-nelės, Ji lydėsiu. Svajonė, Ap-vilkit juodais rūbais, Zvaigždė jaunystei mano, Gražių daine-lių, Meilė kankina ir Tėviškė šaukia. Kaina 5 dol.

Dainos, Aldonos Dičiūtės - Trečiokienės įdainuota: Siuntė mane motinėle, Trys mane peikė, Liepė man motulė, Pava-sario dienele, Oi ko verk, se-sele, Vai pūtė, pūtė, Tykiai, ty-kiui Nemunėlis teka, Beausan-ti aušrelė, Mano gimtinė, Vai gražu, Mano rožė, Rūta, Ne margi sakalėliai, Per pasaulį ei-na žmogus, Jei gyvenimas sap-nas ir Malda. Mono 5 dol.

Muzikos rinkinys 27, įdainuo-ta: Griuvėsių gėlė, Gieda gai-deliai, Dru lia, dru lia, Vai ne-kukuok, Pas močiutę augau, Našlaitės kapas, Gražus miško būdas, Kai mes augom du bro-liukai ir Sėdžiu po langeliu. Dainuoja Pupų dėdė ir dėdie-nė, V. Volteraitė ir S. Grauzi-nis. Kaina 5 dol.

A. Sabaniausko šokių muzi-kos rinkinys 26. Septintame ro-juje, Mūsų susitikimas, Sute-mų daina, Luna — mėnulis, Mary-tė mėlynakė, Tik tau, Rio Ri-ta, Jaunystės meilė, Ta naktis, Nakties serenada, Aldona, Al-dona, Kodėl neatėjai ir Ei, tu, mergyte. Kaina 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dan-gus, Jūra gimtoji, Prie lauzo, Linksmasis medžio-tojas, Kelionės daina, Zaliasis potvynis, Grįžtant į uostą, Čipo-linas, Vėjas pusto kopų smil-tis, Prie apleisto namo, Siau-rės atradimas, Skausmas. Dai-nuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria ža-žuoją, Kurteliai sulijo, Pava-sario rytas, Berneli mano, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lė-kit mintys, Grijoi, Čigonai, Ud-rio daina, Tremtinių ir išvežu-jų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Gaudžia Trimitai. Įgrojo Stuttgarto simfonija, Br. Jonu-sui diriguojant: Gaudžia trimi-tai, Įžengimas į Vilnių, Ramo-vėnai žengia, Tai ne miškas šlama, Šeriau žirgelį, Parado maršas, Kur bakūžė samanota, Nedėlios ryteli, Plaukia sau lai-velis, Saulės pirmyn, Ei pasau-li ir Leiskit į Tėvyne. Kaina 6 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Kariškas vaiz-delis, Onyte, einam pašokti, Lie-tuvaitė, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrotai, Gegužinė pol-kutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroj nuskuodo mano meilė. Mono, kaina 5 d.1.

Motule Mano. Dainuoja T. Serapinienė: Pas močiutę au-gau, Dainuok, motule, Lop-sinė, O kai aš pas močiutę bu-vau, Močiute mano, Liūlia, liū-lia, mažutėlė, Močiute ir Sveika Marija. Pasakoja Ig. Serapinas: Motinėlės veidas ir kaip Pele-lis mokslus ėjo. Skaito Z. Juš-kevičienė: Sveikinimas Motinai ir Motinai Tėvynei. Mono 5 dol.

Lietuva Brangi, Lengvos mu-zikos solistų ir chorų įdainuo-ta: Lietuva brangi, Per šilėlį ju-jau, Senas jūrininkas, Apynėli žaliasai, Nemunas, Zibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška pol-ka ir Lietus lynojo. Mono 5 dol. galima naudoti ir stereo.

Šių ir kitos lietuviškos plokš-telės gaunamos Darbininko ad-ministracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Persiuntimui pridėdama 1 dol.

ŽMOGUS, KURIS VERTAS DĖMESIO

Savo darbštumu **Donas Karve-lis** pasižymėjo iš pat jaunystės, kada iš Vilniaus knygas gabeno ir jas skleidė kaimiečių tarpe. Jo verslas nesustodamas augo, ir prekyba plėtėsi. Leido lietu-vių autorių knygas, lietuviškas plokšteles, pardavinėjo įvai-rius muzikos instrumentus ir kitokias kultūrinės gražmenas (Karvelio atstovaujama firma pastatė Kauno Igulos bažnyčio-je vienus didžiųjų tos rūšies vargonų). Prekyba buvo šakota kaip geram verslininkui dera. Savo skyrius turėjo Kaune, Vil-niuj, Telšiuose, Klaipėdoj, kur bendrai paėmus, buvo daroma didelė apyvarta.

Pasitraukęs nuo okupacijos, jis apsigyveno Chicagoje, kur emė verstis savo įprastu vers-lu. Dabar jis yra pasitraukęs pensijon. Rugsėjo 23 šventė sa-vo 70 metų sukaktį.

Pasiteiravus apie jo svarbiau-sius leidinius, patirta, kad jis yra išleides šių autorių knygas: teisininko Vinco Augulio, Ka-zio Binkio, Vinco Mykoliaičio Putino, Juozó Tumo Vaižganto, Vinco Krėvės Mickevičiaus, An-tano Žmuidzinavičiaus, Juozo Gvildžio, Ant. Giedriaus, Pau-liaus Galaunės, Vlado Vijeikio, Aloyzo Barono, N. Drasutienės, N. Butkienės, Alfonso Šešplau-kio ir daug kitų:

gaidų rinkinys:
Povilo Četkausko, Juozo Žile-vičiaus ir J. Zdaniaus.

Plokštelės
Na, o plokštelių tai begalė, pav.: Čiurionio ansamblio ke-lis albumas, Chicago vyrų cho-ro, Prudencijos Bičkienės, Ro-mos Mastienės, Stasio Liepcas, Pr. Radzevičiūtės, Birutės Ta-mošūnienės, Jono Vaznelio, Tė-viškės parapijos, S. Grauzinio, Alodijos Dičiūtės Trečiokienės du albumus, Vincės Jonuškaitės. O kiek Lietuvoje buvo išleista, tai visas suminėti reik-tų daug popierio sunaudoti — pradedant Kipru Petrausku ir baigiant A. Sabaniausku.

Įkalbėjimus bei deklamacijas:
Antano Gustaičio, Stasio San-tvaro, Kaz. Bradūno, Aloyzo Ba-rono, Birutės Pukelevičiūtės,

Liūnės Sutemos, Jono Aisčio, Babrauskienės, J. Vaičiūnienės, Anatolijaus Kairio, Ados Kar-velytės, Gražinos Tulauskaitės dr. H. Nagio, dr. A. Šešplaukio ir kitų.

Jis skyrė geroką skaičių nuo-latinių stipendijų tiem Kauno konservatorijos mokiniams, ku-

riuos rekomenduodavo direkto-rius. Jo placios veiklos čia neį-manoma įpinauti aprašyti. Ducei-me tik dalyko apybraižti.

Turint galvoje, kad visi čia suminėti dalykai leidėjui teikė daug rūpesčių, reikia stebėtis jo dideliu pasiaukojimu ir tė-vynės meile. Todėl ir sveikina-me jį garbingo amžiaus sukak-ties proga. **Juozas Žilevičius**

ŠEŠI GUBERNATORIAI ISIJUNGIA Į LIETUVOS LAISVINIMO ŽYGI

Rezoliucijom remti komiteto gretos didėja kasdien

Los Angeles, Calif. — „Jei tik kokios nors tautos jum reikės, rašykite tuoj man. Talkin-siu jūsų organizacijai visomis išgalėmis. Mes turime padėti Lietuvai, Latvijai ir Estijai nu-sikratyti komunistų jungo. Jūs su pasirinktas tam žygiui ke-lias bent šiuo metu yra patis tinkamiausias. Tikiu, kad bend-romis jėgomis pavyks mums į-gyvendinti JAV Kongreso pri-mintą H. Con. Res. 416 rezoluci-ją, perkeltiant Pabaltijo kraštų bylą į Jungtines Tautas ir ją ten tinkamai apginti“, — taip pareiškė Robert B. Docking, Kansas steito gubernatorius, į-sijungdamas šiomis dienomis į Rezoliucijom remti komitetą. Gubernatorius R. B. Docking yra demokratų partijos narys. Kansas steite ir lietuvių ir kitų pabaltiečių skaičius yra labai ribotas.

Paskutinių trijų savaitų lai-kotarpyje dar penki kitų steitų gubernatoriai pasėkė guberna-toriaus R. B. Docking pėdomis, taip pat įsijungdami į Rezolu-cijoms remti komitetą. Stai tie gubernatoriai, naujieji tos orga-nizacijos nariai: William A. Egan (D. — Alaska), Cecil D. Andrus (D. — Idaho), Daniel J. Evans (R. — Washington), Rus-sell W. Peterson (R. — Dela-ware) ir Milton J. Shapp (D. — Pennsylvania). Be minėtų gu-bernatorių, į šį vienatį įsijun-gė ir Texas steito viceguberna-torius Ben Barnes, demokratas, šiuo metu jau pradėjęs savo rin-

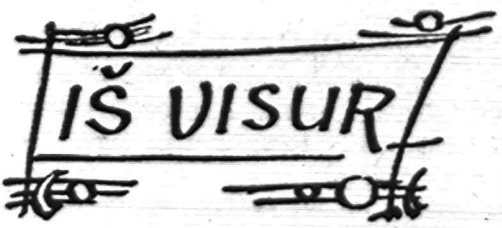
kiminę akciją į to steito guber-natoriaus postą. Jis yra buv. JAV prezidento L. B. Johnson artimas bičiulis. Texas steite pabaltiečių kaip ir nėra.

Rezoliucijom remti komite-tas turi savo narių gretose visu didesnių steitų gubernatorių: nuo Massachusetts iki Californi-jo ir Illinois ir Michigan iki Floridos. Jie ir kiti krago poli-tinio gyvenimo vairuotojai vai-

dina dideli vaidmenį Pabaltijo kraštų laisvinimo žygyje. Mes patys negalime jokiū būdu nu-leisti rankų toj pagrindinėj mūsų tremties misijoj — kovoj dėl Lietuvos laisvės ir nepri-klausomybės. Čia reikia ir visu galimų mūsų darbo rankų ir vi-sos galimos paramos. Atsiliepi-ke, rašydami: Rezoliucijom rem-tis komitetas, Post Office Box 75893, Los Angeles, California 90005.

Introduktion to Modern Li-thuanian. Puikus lietuvių kal-bos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiš-kinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar ne daug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė iš-mokti. Parengė L. Dambriūnas. A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonių Brooklyne. 479 psl., kietais vir-šeliais. Kaina 7 dol

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

— Kennebunkport, Maine, pranciskų metinis piknikas kitais metais bus liepos 2, pirmą liepos sekmadienį. Planuojant 1972 vasaros veiklą, maloniai prašom atkreipti savo dėmesį.

— JAV LB Vakarų apygardoje veikia 5 apylinkės: Los Angeles, Phoenix, Portlando, San Francisco ir Santa Monica. Apygardos pirmininkas yra Jonas Činga, kuris įeina į JAV LB tarybą.

— Prof. J. Zilevičius vysk. A. Deksnio yra pakviestas iėti į Lietuvos Religinės Muzikos pakomisiją nariu ir prisidėti prie lietuvių bažnytinės muzikos patobulinimo ir praturtinimo. Prof. J. Zilevičius kvietimą priėmė. Ši pakomisija dirba su Lietuvių Liturgine komisija. Bendras tikslas — išleisti lietuvių kalba visą mišiolą.

— Kun. Antanas Rubšys, Manhattan College, Bronx, N. Y., kolegijos profesorius, praleidęs vasaros atostogas Los Angeles, Calif., išvyko visiem metams į Romą ir Palestiną pagilinti Sv. Rašto studijų. Kelionę finansuoja kolegija, kurio kunigas A. Rubšys profesoriavo nuo 1957. Prieš tai jis Sv. Raštą dėstė San Diego, Calif., kunigų seminarijoje.

— LB New Jersey apygardoje veikia šios 6 LB apylinkės: Elizabeth, Jersey City, Kearny, Harrison, Linden, Newark ir Patersono. Apygardos pirmininkas ir rinktas JAV LB tarybos narys yra Kazys Jankūnas.

— Komitetą Grandinėles premjerai Chicago ruošti sudaro dr. Ferdinandas Kaunas, dr. Antanas Razma ir inž. Bronius Nainys. Pirmas komiteto posėdis įvyko rugsėjo 8 d. Kauno kabinete. Komitetas aptarė organizacinius darbus ir pasiūlymus pareigoms. Komiteto pirmininku išrinktas inž. Nainys.

— Cicero aukšt. liuanistinės mokyklos direktorium yra kunigas dr. A. Juška, inspektore — mok. A. Klierienė, VIII kl. globėjas — mok. J. Balutis, VII kl. — mok. Pr. Zailskas, VI kl. — dr. B. Motušienė, V kl. — mok. J. Vasaitis. Tautinius šokių mokys dvi naujos mokytojos — buv. mokyklos abiturientės J. Sakalauskaitė ir R. Žukauskienė. Mokyklą dar dirbs mok. J. Kreivėnas ir atsargos mokytojas A. Venclovas. Mokytojų tarybos sekretorius yra mok. Z. Asoklis.

— J. Daužvardienės knyga "Popular Lithuanian Recipes" pirmąją tarp labiausiai perkamų knygų: dabar leidžiama jos penkta, peržiūrėta ir papildyta, laida 7,000 egz. tiražu.

— LB Lemonto apylinkės valdyba Bendruomenės mėnesio proga suruošė gerai pavykusią gegužinę-pikniką, visiem apylinkės lietuviams išsiuntinėjo apylinkės žinių biuletenį, suorganizavo jaunimo sekciją, sudaro LB apylinkės Lietuvos reikalų komisiją, kviečia atstovą rūpin-tis Lietuvių Fondo reikalais, baigia rinkti solidarumo įnašus už 1971. Šiais metais apylinkė vadovauja pirmininkas Modestas Jakaitis, jaunosios kartos atstovas, amerikiečių profesiniam gyvenime turintis atsakingas viceprezidento pareigas, o lietuvių tarpe žinomas kaip skautų vadovas.

— Akademikų Skautų D. vių suvažiavimas įvyks spalio 9-10 Worcester, Mass.

— JAV LB kontrolės komisiją sudaro kun. Viktoras Dabušis, Ona Ivaškievė ir Eligijus Sužiedėlis. Komisija tikrina JAV LB centro v-bos ir centrinę institucijų atsisakymą. Kontrolės komisijos pirmininku yra Eligijus Sužiedėlis (30 Upton St., Brockton, Mass. 02402).

SUKO LIETUVĄ VEIDU Į MIŠKĄ

Prof. J. Kuprionio sukaktis (1901-1971)

V. PRIZGINTAS

Mūsų poetai gražiai apdainavo Lietuvos miškus. Antanas Baranuskas miškui skyrė net ištisą poemą, "Anykščių Šilėlį". Tautinio atgimimo dainius Mai-ronis savo pirmąjį eilėraštį "Miškas ir lietuvis" paskelbė pirmajame lietuvių laikraštyje — Aušroje, redaguojamoje dr. Jo-no Basanavičiaus. Yra ir daugiau poetų ir rašytojų, gražiausiai rašiusių apie Lietuvos miškus, apie lietuvių meilę miškam. Tautsakoje taip pat apsu-tu dainų, pasakų, legendų ir pasakojimų apie mišką.

Anykščiai mum davė ne tik poetą Antaną Baranuską. Iš tų pačių Anykščių atėjo poetė Bronė Buivydytė — Tyrų Duk-tė ir poetas Klemensas Kai-rys. Anykštėnai buvo rašytojai A. Vienuolis, Jonas Biliūnas, Pulgis Andriūšis ir kiti.

Anykščių padangėje prieš 70 metų pasaulin atėjo prof. Jonas Kuprionis, žymus miškininkas ir mūsų skautų veikėjas. Savo profesija jis troško pasukti Lietuvą veidu į mišką, paversti Lietuvą miškingu kraš-tu.

Prof. Jonas Kuprionis gimė 1901 rugpjūčio 3 Kiaušiu km., Anykščių vlsč., Utenos apskr. 1917-19 mokėsi Vilniaus lietuvių gimnazijoje. Kai 1918 vasa-rio 16 Vilniuje Lietuvos Tary-ba skelbė pasauliui laisvos ir nepriklausomos Lietuvos at-statymą, mūsų sukaityvininkas dar mokėsi gimnazijoje, o tos gimnazijos direktorius prof. Mykolas Biržiška pasirašė ne-priklausomybės aktą. 1918 lap-kričio 1 tos pačios gimnazijos patalpose skautininkas Petras Jurgėla, 6 klasės mokinys, į-steigė pirmąjį lietuvių skautų vienetą ir sukaityvininkas tuo-jau pat įsijungė į pirmąsias dvy-likos skautų eiles. Ir jų nepali-ko visą turiningą savo gyveni-mą.

1919-24 mokėsi Panevėžio gimnazijoje ir ją baigė. Įsteigė skautų draugovę, o vėliau ir tūntą, kuriam sėkmingai va-dovavo. Gimnazijoje priklausė prie ateitininkų, bet vėliau, bū-damas apkrautas darbais ir pa-regomis skautuose, nuo ateitininkų atsitraukė. Visai pa-sinėre į skautiškąjį veikimą.

Be to, J. Kuprionis suorgani-zavo ir Kėdainių skautų tūntą, kuriam vadovavo. Vėliau, gy-vendamas Kaune, atgaivino ir pagyvino Kauno tūntą; ėjo tūntininko pareigas. Tuo būdu jis suorganizavo tris tūntus ir įtraukė į skautus daug gražaus jaunimo.

1924-28 studijavo Dotnuvos žemės ūkio akademijoje ir gavo miškininko diplomą. 1924 Da-nijoje ir 1929 Anglijoje dalyva-vu skautų sąskrydžiuose, atsto-vaudamas Lietuvai ir Lietuvos skautų sąjungai.

1929-31 J. Kuprionis dirbo miškų departamente, Kaune. Daug prisidėjo prie medžių sė-dinimo šventės propagavimo ir jos organizavimo. Tuo pat me-tu matininkų kursuose dėstė miškininkystę.

1929 vasario 28 Kaune įstei-gė miškininkų sąjungą ir iki jos uždarymo 1941 buvo jos valdyboje, eidamas įvairias pa-reigas. Sąjunga, turėjusi per 300 narių, kas dveji metai or-ganizuodavo savo suvažiavi-mus. Prof. J. Kuprionis daug prisidėjo prie tų suvažiavi-mų sėkmingumo ir visada skai-tydavo pranešimus miškinin-kystės klausimais. 1929 sąjun-ga ėmė leisti mėnesinį žurnalą Mūsų Girios, kurį J. Kuprionis redagavo iki 1940. Išleido 104 numerius. Žurnalo turinį su-darė miškininkystės ir miško ūkio klausimai, gamtos apsau-gos, medžioklės, žuvininkystės bei durpininkystės dalykai. Tu-rėjo per 250 bendradarbių. 1933 sąjunga ėmė leisti miškininkų kalendorių. J. Kuprionis paruošė 3 laidas. Be to, para-šė 3 knygetus propaguoti miš-kininkystei. Per Kauno radijo, stotį davė per 100 paskaitų apie mišką, miško ūkį, miškininkystę ir gamtos apsaugą.

1930 balandžio 25-27 Kaune įvyko Lietuvos skautų sąjungos vadų ir vadžių suvažiavimas, kurio metu J. Kuprionis buvo išrinktas Lietuvos skautų bro-lijos vyriausiu skautininku; šio-se pareigose išbuvo iki spalio 15, kai skautų sąjunga buvo perorganizuota.

1931-34 buvo Panemunės miškų urėdo pavaduotoju. Ten būdamas, įsteigė Panemunės

parką, sutvarkė alėjas, jas iš-puošė ir pavadino Lakštingalų, Gegučių, Briedžių ir kitais gražiais lietuviškais vardais.

1934-36 — Džukų miškų urė-das Alytuje.

1935-39 — miškų departa-mento miškų ūkio skyriaus re-ferentas. Rūpinosi miškų atžel-dinimu ir medelynų steigimu.

1940-41 Žemės ūkio akademi-joj ėjo docento pareigas.

1941, prasidėjus karui ir ru-sam komunistam pabėgus, va-dovavo Vilniaus miškų ūkio ko-misariatui.

1941-44 — Vilniaus universi-teto docentas ir miškininkystės katedros vedėjas. Organizavo miškų želdinimo kabinetą. Be to, vadovavo mokomajam me-delynui ir sėklų tyrimo labora-torijai. Vykde miškų tyrimą. Tuo pat metu Vilniaus miškininkystės mokykloje dėstė miško ūkį ir miškininkystę.

1943-44 — Utenos miškų u-rėdas Anykščiūose, savo gimti-nės padangėje. Būdamas ten, tuojau ėmė ruošti planus su-tvarkyti Anykščių Šilėlį ir pa-vesti jį tautiniu parku. Deja, įvykiai neleido tų gražių planų įgyvendinti.

1944, rusam komunistam vėl užimant Lietuvą, J. Kuprio-nis apsisprendė iš Lietuvos pa-sitraukti. Pradžioje apsisistojo Austrijai, kur Grazo apylinkė-j dirbo miškų tarnyboje. Vėliau nusikėlė į Bavariją ir prie Augsburguro dirbo savo special-bėj. Vėliau jau, po karo, su šeima apsigyveno Hanau DP stovykloje. Ten ėjo įvairias pareigas. Dalyvavo susirinki-muose ir skaitė pranešimus. Su-organizavo miškininkų kursų ir juose dėstė savo srities da-lykus.

Tremtyje vienas iš pirmųjų stoji atkurti Lietuvos skautų. Į tą darbą sudėjo daug energi-jos ir visą savo patirtį. Skau-tai buvo atkurti, visose stovyk-lose ėmė kurtis skiltys, draugo-vės ir tūntai. Buvo sudaryta vy-riausioji vadovybė.

1946 atvyko į JAV. Apsigy-veno Sioux City, Iowa, ir dir-bo skerdykloje. 1947 nusikėlė į Chicago ir gavo parkų departa-mento sodininko darbą.

1948-50 Michigano valstijos universitete ėmė dirbti miško ir dekoratyvinių medelių mede-lyne sodininku, o vėliau — asis-temtu. Ten dirbdamas, gilino miškininkystės studijas ir ga-vo miškų magistro laipsnį (Mas-ter of Forestry).

1951-52 Dallas mieste, Tex-as, buvo vieno medelyno vedė-jas. Vienai bendrovei prie pat Dallas nenaudojamą ir apleistą 100 akrų žemę paverė deko-ratyviniu medelynu ir tautiniu parku. Šis darbas pagarsino jį amerikiečių tarpe.

1952 rudenį buvo pakvies-tas profesoriauti į Louisianos politechnikos institutą Rustono mieste. Ten išdirbo iki pensi-jos.

Nepriklausomai Lietuvoj bu-vo Lietuviškosios Enciklopedi-jos miškų skyriaus redakto-riumi, Amerikoje — Lietuvių Enciklopedijos bendradarbiu. Be to, bendradarbiavo dauge-lyje laikraščių. Daugiausia ra-šė ir savo redaguojamą žurna-lą Mūsų Girios. Chicagoje at-kūrus miškininkų žurnalą Gi-rios Aidas, buvo jo redakto-riumi.

Mielas sukaityvininkas Jo-nas Kuprionis, šiuo metu pensi-ninkas, gyvena Los Angeles mieste, saulėtoje Kalifornijoje.

Sv. Kazimiero lietuvių parapi-jos narys. Yra labai aktyvus. Dažnai kviečiamas kalbėti susi-rinkimuose. Nuolat dalyvauja skautų sueigose ir stovyklose. Sekmadieniais matomas Sv. Kazimiero parapijos šventoriu-jė su jaunatviška pavasariška šypsena veide. Visuomet yra apsuptas buvusių bendradar-bių arba buvusių studentų. O tokių čia yra apstu! Lietuvių skautai jaučia didelę garbę sa-vo tarpe turėti skautą pirmū-ną.

Didžiuojamės prof. Jono Kuprionio garbingu ir turinin-gu gyvenimu bei nuveiktais dar-bais ir jį nuoširdžiai sveikina-me. Linkime jam dar daug me-tų!

SPORTAS

Į TALKĄ FUTBOLUI

Nors rugsėjo 5 nedėkinga data — vidurys ilgojo savaitga-lio, kai užmiestis vilioja, bet į futbolą rungtynes New Yorko LAK — Chicagoas Lituanica bu-vo sugūžėję pora šimtų žiūro-vų. Vietinius džiugino, kad New Yorko vyrai laimėjo 4-1 ir, po virtinės metų, susigraži-no Š. Amerikos lietuvių meiste-rystę.

Nenuostabu, jog vakare, jau po rungtynių, Bručo svetainėje futbolą mėgėjų sueiga praėjo pakilioj nutoaikoj. Prasisklei-dė ne tik širdys, bet ir pinigai. Stambiausiai talkin Petras Lisauskas, paklojęs šim-tinę. Be to, Vytautas Beleckas pažadėjo apmokėti jaunųjų u-niformines išlaidas. Futbolas suvyrpino ilgokai tylėjusias žiū-rovų stygas.

Jau eilė metų, kai New Yorko LAK vyrų vienuoklė daly-vauja German-American lygos pirmenybėse (14 komandų, ku-rios padalinotos į dvi grupes). Maždaug kas antras sekmadie-nis lietuvių žaidžia savo aikš-tėje — Kissena Corridor Park, 150 gatvė, Flushing, Queens. Ten yra cementinė tribūna — sėdimos vietos. Komandos bū-tinė — Kultūros Židyns, kur sportininkai turi savo kambarį.

1971-1972 sezoną vyrai jau pradėjo. Pilnas tvarkaraštis bu-vo paskelbtas Darbininko 57 nr. Be to, nuolat primenama, kada ir su kuo žaidžiama. Iki šiol į rungtynes ateidavo tik saujelė užkietėjusių entuziastų. Pats laikas prisijaukinti dau-giau žiūrovų — mūsų futboli-ninkų pasiekimai verti plates-nio dėmesio bei talkos. Jaunuoi-liai ryškūs ne tik futbole — jie aktyvūs jaunimo organizacijose, penki šoka J. Matulaitienės N. Y. tautinių šokių grupėje.

Kai žaidžiama savo aikštėje, patys sportininkai nukalkina li-nijas, užtempia vartų tinklus, nusmaigsto kertines vėliavė-las, užmoka teisėjui. Taigi, tu-rima išlaidų. Bilietai nėra, tik antro kelinio pradžioj talkinin-kės (D. Bagdžiūnaitė, B. Baraus-kaitė, seserys Čerkeliūnaitės, R. Sodaitytė, L. Vainienė) ap-vaikšto žiūrovus. Pagaudauja-ma vieno dolerio. Pigiau gry-bų — taip sakdavo Lietuvoj. Pusantros valandos futbolo ir tik tai doleris...

Lieka tik išjudėti — pavie-nui ar šeimomis (iš paauglių dolerio neprašo). Kelia į futbo-lo aikštę galėtų rasti daugiau New Yorko lietuvių — sekma-dienio popietė bus įvairinė.

K. Čk.

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti: GL 2-2923

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals. Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — Chelsea 3-8086.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVE. (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Užsakymus siųsti šiuo adresu:
DARBININKAS — 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

• Didmeistriai Walter Browne ir Larry Evans laimėjo JAV atviras pirmenybes Ventura, Calif., abu su-rinkę po 10-2 tš. W. Lombardy, L. Kavalek, S. Reshevsky (visi JAV) ir olandas Hans Ree po 9½ tš. Viso 400 dalyvių, jų skaičiuje 8 didmeist-riai ir 30 meistrų. JAV didmeistriai Bisguier ir Rumunijos — Gheorgiu liko be prizų. L. Evans vedė iki 11 rato, turėdamas 7 laimėjimus ir 3 lygtomis, tačiau 11 rate Lombardy įveikęs Evansą, pasidarė lyderiu, o paskutiniame rate Browne parklupdė Lombardy ir iškopė su L. Evansu į priešakį.

• Pasaulio čempionas B. Spasky nepaliko ypatingo įspūdžio, laimėda-mas Kanados atviras pirmenybes Vancouveri, nes keturias partijas baigė lygtomis ir pasidalijo pirmą vietą su olandu Hans Ree. Iš JAV dalyvavo 3 didmeistriai: W. Browne (baigė trečiu), L. Kavalek ir Paul Benko.

• Pasaulio jaunų čempionas švei-caras Verner Hoge turės sužaisti 6 partijų mačą su buv. pasaulio čem-pionu A. Karpovu (Leningradas).

• FIDE (Tarptautinė šachmatų federacija) nutarė ateity nebeskaiciuoti lygtomis pasibaigusį partijų pasaulio pretendentų rungtyse, o skaičiuoti tik laimėtas partijas, kaip savo laiku buvo siūlęs JAV didmeist-ris Robert Fischer. Pusbaigminės bus reikalaujama 4 pergalių, baig-minės rungtyse — 5 pergalių, o dėl pasaulio čempiono karūnos — 6 per-galių, kaip yra buvę Capablanca's-Aliochino 1927 m. rungtyse. Specia-lus komitetas iš didmeistrų M. Eu-we (Olandija), M. Botvinniko (Sov. S.), Kashdan (JAV), Triguonovičio (Jgsl.) ir dar vieno eksperto pa-rinks 8 didmeistrius į būsimas dve-jas tarptautines p-bes, prie kurių bus įjungta 17 pajėgiausių iš zoninių turnyrų, plius jaunų laimėtojas iš Hoge-Karpov rungtynių. Kiekvie-nam tarptautiniam turnyre bus po 16 dalyvių.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

Mario's auto inspection service complete brake repairs front end work, electrical work tune ups our specialty auto repairs skilled mechanics Shell Bay Road Mayville opp exit of State Inspection Sta. 609—465-5607

MALE FEMALE

• IESKOMI SIUVEJAI vyriškiam paltam. Pilnas laikas. Pastovus dar-bas. BROOKLYN CLOTHING CO., Inc. — 2961 Atlantic Ave., Brook-lyn, N.Y. (212) TA 7-8782.

Man or Lady to handle the sales & service of Electrolux Cleaners in-cluding both home and commercial line, in this area. Excellent weekly earnings high commissions, bonuses. For complete info: 914—478-2400.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

Practical Nurses, Aides and Hospital Orderlies and other Para-Medical Professionals.

CAREER ACADEMY now offers an opportunity to become Reg-istered Medical Dental Assistants, Medical Dental Technicians, Lab-oratory Technicians. Other courses offered by Career Academy: Airline and Travel, Travel and Transportation Management, Hotel Management, Radio and Television Broadcasting, Insurance Claims Adjuster, Electronic Technology. Free assistance in obtaining Stu-dent Visas for students in and out of the country.

APPROVED AND ACCREDITED FOR VETERANS
Educational Aides available from Department of Health, Education, and Welfare, WIND Program, CORE, and other self-help commu-nity agencies. Interviews by appointment only. No obligation. Dead-line for registration: October 5, 1971. Call Mr. Brown at 695-6770.

Coupon

Mr. Brown, Regional Manager,
CAREER ACADEMY, 8 W. 40th St. N.Y.C. 4th Floor
Mr. Brown, please send me Career Book on the following course.

No Obligation.

Name _____
Address _____
City _____ Zip Code _____
Apt. _____ Telephone _____

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5%
• Special Notice a/c — 5%
• 1 year Term Deposit — 5%
• 2 year Term Deposit — 6%
All Accounts Compounded Daily

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pa-siųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Prašu pratęsti prenumeratą 1971 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$ _____
Siunčiu už prenumeratą \$ _____
Spaudai paremti \$ _____
Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

DARBININKAS

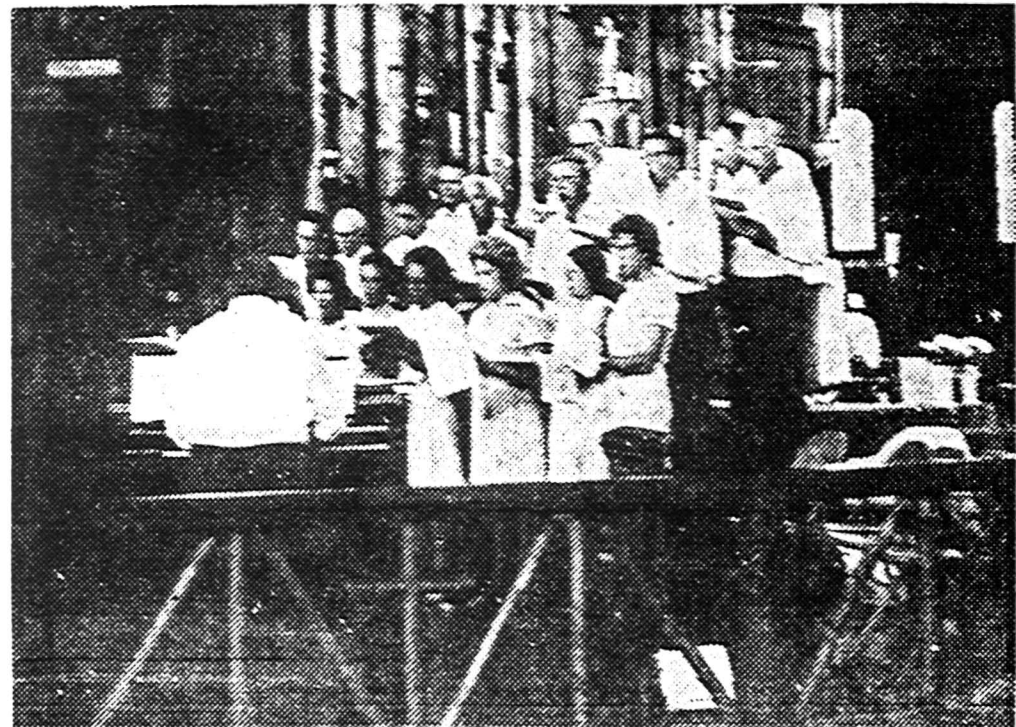
**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros Židinyje 827-9865

Balto vajuos komitetas sudarytas įvairių organizacijų pastarime, kurį sukvieta Balso skyriaus valdyba rugsėjo 22 Kultūros Židinio patalpose. Vajus Didžiajame New Yorke bus vykdomas nuo lapkričio 15 ir bus užbaigtas koncertu 1972 sausio 29. Vasaros mėnesiais Balso kasa išstūjė, bet mūsų neturtingieji tautiečiai dar neįsėmė ir nepraturtėjo — mūsų pareiga juos ir toliau šelpti per Balfą.

N. Y. Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba, kuri su LB centro valdyba rengia LB sukakties 20 metų minėjimą, siuntinėja pakvietimus visiem tarybos nariams, žymiesiems Bendruomenės veikėjams, kad jie dalyvautų sukakties šventėje.

N. Y. lietuvių vyrų choro koncertas-balius rengiamas lapkričio 6 St. Aloisius parapijos salėje Great Neck, N. Y. Čia kartu įvyks ir choro krikštynos. New Yorko lietuvių visuomenė prašoma siūlyti chorui vardą — skambinti tel. MI 1-15 12.

Apriškimo parapijos choras dalyvavo Lietuvos dienoje Auresville, N.Y., ir ten giedojo mitas Amerikos kankinių šventovėje. Toji lietuvių diena buvo rugpjūčio 22 d. Debar choras dalyvavo mažojoje dainų šventėje, kuri bus spalio 24 Elizabethe, N. J.

Apriškimo parapijos choras prie Auresville šventovės rugpjūčio 22, kai ten giedojo mitas.

Liet. Kat. Moterų S-gos 29 kuopos metiniai pietūs dėl Apriškimo parapijos klebonų pasikeitimo perkelti iš spalio 3 į spalio 17. Pietūs bus Apriškimo parapijos salėje.

Kun. dr. V. Kazlauskas, Vatikano radijo lietuviškos valandėlės vedėjas, buvo atvykęs į Jungtinės Amerikos Valstybės birželio gale. Tarnybos reikalais aplankė įvairius lietuvių kolonijas. Prieš išvykdamas į Italiją, vėl buvo sustojęs New Yorke, Aušros Vartų parapijoje, kur rugsėjo 26 pasakė pamokslą per lietuviškas mišias. Kun. A. Kardo palydėtas, lankėsi Darbininko redakcijoje. Rugsėjo 27 kun. Kazlauskas išskrido atgal į Romą.

Veronika Alseikienė - Janulaitė, akių gydytoja, sulaukusi 88 metų, gyvenusi Kaune, mirė rugsėjo 26 po sunkios ligos Kaune. Palaidota rugsėjo 29 Petrašiūno kapinėse. Nuliūdę liko: sūnus Vytautas Alseika, Eltos redaktorius, gyvenęs New Yorke, ir dukterė dr. Marija Gimbutienė, archeologė, Los Angeles universiteto profesorė.

Jaunimas atlieka programą Lietuvos Bendruomenės vakare spalio 9 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Pasirinktas jaunimas todėl, kad kitais metais bus jaunimo kongresas. Jau dabar organizuojami visur jaunimo tautos komitetai. Šiuo jaunimo koncertu norima pasveikinti ir pasitikti ateinančius jaunimo metus. Prisiderinant prie laiko sąlygų, jaunimo programa bus tik vienos valandos. Taip pat bus parodytas filmas iš jaunimo žygių PLB seimo metu. Filmas užtruks pusę valandos. Vėliau bus šokiai, kuriems gros Joe Thomas orkestras. Taip pat bus ir vaisės.

Angelių Karalienės parapijos bažnyčios presbiterija išklota gražiu nauju kilimu. Kitą savaitę bus pradėtas bažnyčios atnaujinimas iš lauko pusės. Bus nuplautos sienos, nudažytos pastogės, uždėtas naujas bokštelis ir nerūdijančio plieno kryžius.

A. a. Onos Kaunienės mirties proga vietoj gėlių prie jos krasto Kultūros Židinio statybos fondui Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros draugija paaukojo 100 dol. Aukojai: 10 dol. P. ir E. Minkūnai; po 5 dol.: R. Balsienė, M. Juozapavičienė, E. Kezienė, A. Radzivanienė, E. Tutinienė, K. Šventoraitienė, E. Vainienė, E. Vaišnoraitė; po 3 dol.: P. Ažuolienė, Bandžiuikienė, S. Bobelienė, T. Dziukienė, R. Kondrotienė, J. Kregždienė, M. Navickienė, J. Norvilienė, E. Ramančionienė; po 2 dol.: E. Sandanavičienė, K. Uknevičienė; kitos — 19 dol.

Padėka

Po sunkios ligos ir operacijos mirus mūsų mylimai žmonai, motinai ir senelei — Antanai Ošlapienei, mūsų giminės, draugai ir pažįstami parodė daug meilės ir suteikė mums pagūdą giliam skausme.

Nuosirdžiai dėkojame visiems, lankiusiems ją ligoninėje ypatingai kun. J. Pakalniškiui, atlikusiam paskutinį patepimą, tiems, kurie reikė užuojautą spaudoje ir laiškais, prisitūpė gėles, užprašė mišias, sudėjo aukas Kultūros židiniui — jos atminimui pagerbti.

Nuosirdus ačiū taip pat gausiai susirinkusiems atsisveikinime kėpyčioje, pamaldose bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines.

Ypatingą padėką už jautrias kalbas prie jos karsto reikiame: generaliniam konsuliui A. Simučiui, prelatui J. Balkūnui (jam ir kapinėse), pranciškonų vienuolyno viršininkui L. Andreiui, C.F.M., Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkei H. Ozolinė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkei V. Jonuškaitei-Leskaitienei, LB Queens apylinkės vardu A. Milaševičiui.

Vyras Albertas, sūnūs Algimantas, Raimundas ir jų šeimos.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Kultūros Židinio statybos komiteto pirmininkas, kalba komiteto susirinkime, kuris buvo rugsėjo 15 Kultūros Židinyje. Šalia komiteto sekretorė A. Radzivanienė. Nuotr. V. Maželis

Lietuvos partizaninė epocha vaizduoja dail. J. Bagdonas. Jis baigia nutapyti keturis labai didelio formato paveikslus iš to laikotarpio. Pats didžiausias paveikslas — 22 pėdos ilgio, 8 pėdos aukščio, pats mažiausias — 8 pėdos at 8 pėdų. Visi šie keturi paveikslai bus išstatyti parodoje Kolumbo vyčių salėje Woodhavene. Paroda atidaro spalio 8, penktadienio vakarą, ir ją bus galima lankyti šeštadienį ir sekmadienį. Paroda rengiama ryšium su Liet. Bendruomenės 20 metų sukaktimi. Ją globoja N. Y. Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba.

Mažoji dainų šventė, kuri bus spalio 24 Elizabethe, dalyvauja šie chorai: Apriškimo parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanausko, Angelių Karalienės parapijos choras, vad. Mykolo Liuberskio, Opetės choras, vad. Mykolo Cibo, Rūtų ansamblis, vad. Juozo Stankūno, Sv. Petro ir Povilo parapijos choras, vad. Vinco Mamačio, Sv. Juozapo parapijos choras iš Waterburio, Connecticut, vad. Aleksandro Alekso, Zibuoklių sekstetas, vad. Liudo Stuko.

Clevelando vyrų oktetas atvyksta į New Yorką ir dalyvauja Lietuvos Bendruomenės 20 metų sukaktuvinėje šventėje. Oktetas, vadovaujamas Rytio Babicko, atliks 45 minučių programą. Taip pat programoje dalyvauja ir Čiurlionio ansamblio solistė Irena Grigaliūnaitė. Oktetą sudaro: pirmi tenorai — Algirdas Gylis ir Min-daugas Motiejūnas, antri tenorai — Raimundas Butkus ir Gytis Motiejūnas, baritonai — Merčys Aukštuolis ir Džiugas Staniskis, bosai — Romas Bublys ir Valdas Ziedonis.

Humoro vakaras rengiamas gruodžio 12. Programoj dalyvauja aktorius Vitalis Žukauskas, poetas Antanas Gustaitis, poetas Leonardas Zitkevičius. Vakara rengia Vasario 16 gimnazijos bendrabučio tatyti komitetas.

Ona Kubilienė pagamins valgius vaisėms, kurios bus per Bendruomenės vakarą spalio 9 Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Mykolas Liuberskis, Angelių Karalienės parapijos vargonininkas, susirgo ir gydosi Infirmary ligoninėje dr. A. Snieskos priežiūroje.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis bei lietuviškomis piktėlelėmis dalyvauja JAV Lietuvių Bendruomenės 20 m. sukakties minėjime, kuris įvyksta spalio 10, sekmadienį, 3 val. p.p. Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, 89-30 114th St. Įėjimas iš 113 St. Ta pačia proga skaitytojai prašomi apsimokėti prenumeratas arba naujai užsisakyti. Pirmiem metim metinė prenumerata tik 5 dol. Jaunavedžiam ir kariam duodama metim dovanai.

N. Y. Akademikų Skautų draugovės sueigio rugsėjo 17 išrinkta nauja valdyba: pirmininkė Danutė Leveckytė, sekretorė Aukšė Vilpišauskaitė-Budreckienė, kandidačių globėja Virgilija Matekūnaitė-Remzenė. Spalio 9-10 Worcester, Mass., įvyks A.S.D. suvažiavimas, kuriame N. Y. A.S.D. skyrius ruošiasi gausiai dalyvauti.

LAK futbolo vienuolikė rugsėjo 26 pirmenybių rungtynėse nugalėjo Poughkeepsie 4-2. Plačiau kitame numery.

Brangius Vincė Jonuškaite-Leskaitienė, Giedrė ir Saulių Zaunius, jų mylimai seseriai ir tetai

A + A
KOTRYNAI KAZIMIERAI JONUŠKAITEI

mirus, nuosirdžiai užjaučia

Dr. Anastazija GOELDNERIENĖ

Parengimai New Yorke

Spalio 9-10, šeštadienį-sekmadienį — LB Amerikoje 20 metų įsikūrimo sukaktis. Rengia LB New Yorko apygarda.

Spalio 16, šeštadienį — Dr. Antano Starkaus paskaita "Leukemia", 6 val. vakaro Kultūros Židinio patalpose. Rengia Ateitininkų Medikų Korp! GAJA New Yorko skyrius.

Spalio 17, sekmadienį — K.M. Sąjungos 29 kuopos metiniai pietūs Apriškimo parapijos salėje, Brooklyn. Pradžia 1 val.

Spalio 17, sekmadienį — Jurgio Ambroziaus Pabrėžos 200 m. gimimo sukakties minėjimas. Rengia Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinyje.

Spalio 24, sekmadienį — Rytinio pakraščio mažoji dainų šventė įvyks 4 val. popiet Lietuvos Laisvės salėje, Elizabeth, N.J. Šventę dalyvauja Connecticut, New Jersey, New Yorko ir Philadelphia choral.

Spalio 30-31, šeštadienį-sekmadienį — Dail. Onos Paskėdienės kūrinių paroda Kultūros Židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų klubų federaciją.

Spalio 30, sekmadienį — Rudens pietūs ir laimėjimų popietė Aušros Vartų parapijos salėje Broome ir Varick St. kampas (prie Holland Tunnel) New Yorke. Pradžia 1:30 p.p. Rengia Aušros Vartų parapiją.

Lapkričio 6, šeštadienį — New Yorko Liet. Vyrų Choro koncertas-balius Sv. Alojzo parapijos salėje, Great Neck, N.Y.

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas, Al. Barono knygos "Vėjas lekia lyguma" pristatymas ir pasilinksminimas.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Pas. Sąjungos Tarybos suvažiavimas Kultūros Židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Darbininko metinis koncertas, Dainuotojų solistė Gina Capkauskienė ir Montreilio vyrų oktetas.

Lapkričio 27, seštadienį — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia karių ramovė.

Gruodžio 5, sekmadienį — Koncertas Tyliajai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti. Rengia Liet. Katalikų Religinę Sąją ir Liet. Katalikų Kultūros Draugiją.

Gruodžio 11-12-13-14 — dail. A. Galdiko paroda Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Nuomatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

Iš LB Newarko apylinkės veiklos

Energingai veikianti apylinkės valdyba, ieškodama glaudesnių ryšių su apylinkės nariais ir norėdama sudaryti apylinkės nariams progą arčiau vieni kitus pažinti, rugsėjo 19, sekmadienį, pakvietė visus apylinkės narius atsilankyti į dr. Rožės Somkaitės labai jaukią sodybą pabendrauti. O daktarė tikrai nepagalėjo nei darbo nei ištelių atvykusiems pavaišinti. Dekoratyvinių medelių ir gėlių supamame kieme susirinko

Sv. Kazimiero Himnas Marijai, verstas A. Tyruolio, pranciškonų išleistas atskira knygtelė. 32 psl. Kaina 1 dol. Platintojams nuolaida. Gaunama Darbininko spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Kusieji praleidę kelias labai malonias valandas besisnekučiuodami ir besivaizdinę rūpestingai paruoštais užkandžiais ir pastiprintu punčū, kurį pagal slaptus, tik jam vienam nežinamus receptus paruošė apylinkės sekretorius Vyt. Vaitiekūnas.

Apylinkės valdyba šiuo reikalu išsiuntinėjo apie 250 laišku, o dr. Somkaitė buvo pasiūsiusi visus vaishingai priimti, tačiau pirmą pabendravinimą atsilankė tik apie 50. Vieni gal bijojo, kad nebūtų renkami į kokias valdybas ar komitetus, o kitus sukludė atvykti gal kokie savi reikalai, tačiau apylinkės valdyba tiki, kad apylinkės nariams tikrai yra verta vienam kitą arčiau pažinti ir pabendrauti ne tik susirinkimų patalpose.

K.J.

Kviečiame į JAV Lietuvių Bendruomenės 20 metų sukakties minėjimą

SPALIO 8 D., PENKTADIENI

Dail. J. Bagdono parodos atidarymas 7:30 v.v. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 Street Woodhaven, N. Y.

SPALIO 9 D., SEŠTADIENI

Seminaras tema — LB kultūrinė ateities veikla 3 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Bendruomenės vakaras 7:30 v.v. Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-14 56 Rd., Maspeth, N.Y. Vakaro koncertinę programą atlieka jaunimas. Taip pat bus parodyta filmo ištrauka apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą New Yorke 1968 m. Šokiams groja Joe Thomas orkestras. Įėjimas 2.50 dol.

SPALIO 10 D., SEKMADIENI

Iškilmingos pamaldos 11 val. Apriškimo parapijos bažnyčioje, 259 No. 5th Street, Brooklyn, N. Y.

Iškilminga akademija ir koncertas 3 v. popiet Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, 89-30 114 Street, Richmond Hill, N.Y. Koncerto programoje dalyvauja: Čiurlionio ansamblio solistė I. Grigaliūnaitė; Ažnolai — Clevelando vyrų oktetas, vadovauja Rytas Babickas; akordeonistas virtuozas J. Daubaras.

Įėjimas 3, 4, 5 dol.

Minėjimą rengia ir atsilankyti kviečia

JAV LB centro valdyba
LB New Yorko apygardos valdyba

HARTFORDO LIETUVIŲ KLUBAS

visus kviečia į

61 METŲ JUBILEJINI

KONCERTA-BALIŲ

šeštadienį, spalio 9, 1971

7 val. v.

Lietuvių Amerikos Piliiečių Klube
227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Programą išpildo

CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS

su soliste IRENA GRIGALIONAITE

Veiks turtingas bufetas

Sokiams gros R. BUTRIMO orkestras

Bilietai kaina \$4.00

Moksleiviams — \$2.00